

**Hajdúsámson Településfejlesztési Konceptió
2015. évi aktualizálása
(Jövőkép, fejlesztési célok, prioritások, fenntarthatóság)**

I.

**Jóváhagyva Hajdúsámson Város Önkormányzatának
223/2015. (X. 8.) öh. számú képviselő-testületi határozatával**

2015. október

Tartalomjegyzék
Hajdúsámson Településfejlesztési Konceptiójának aktualizálásához
2013 - 2015

A VÁROS JÖVŐKÉPE ÉS FEJLESZTÉSI CÉLJAI

I. A város jövőképe.....	1
I./1 A város jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre.....	1
I./2 A település jövőképe a térségi szerepkörre	2
I./3 Településfejlesztési elvek	2
II. Fejlesztési célok, - a tematikus célok kibontása	3
Átfogó cél, tematikus célok, részcélok (összegző táblázat).....	4
III. Prioritások.....	9
IV. Fenntarthatósági szempontok.....	9
V. Illeszkedés és összhang a településrendezési tervvel	10
VI. Települési Környezetvédelmi Programmal és más környezetvédelmi tervekkel való kapcsolat	10
VII. A megvalósíthatóság eszközei	11
Nem beruházás- jellegű önkormányzati tevékenységek	11
Partnerség	11
Monitoring és koncepció felülvizsgálat	11
Mellékletek	12
- Hajdú-Bihar megye Területfejlesztési Konceptiójának és Területfejlesztési Programjának jövőképe	
- Hajdúsámson város településszerkezeti tervlapja	
- ásványi nyersanyag lelőhelyek jegyzéke	
- HM kezelésben megtartott ingatlanok jegyzéke	
- Hajdúsámson védett természeti értékek tervlapja	
- természetvédelmi területek jegyzéke	
- Városrészek kijelölése	
- Szegregátumok	

A VÁROS JÖVŐKÉPE ÉS FEJLESZTÉSI CÉLJAI

I. A város jövőképe:

Olyan város, amely környezeti és természeti erőforrásainak megtartásával és felhasználásával az agglomerálódó térség nyújtotta előnyöket magas minőségű lakókörnyezet és közszolgáltatások révén az esélyegyenlőség biztosításával, a helyi identitás növelésével lakosságát megtartani képes, vonzó a betelepülők számára, és jobb életkörülményeket teremt. Célja magas minőségű lakókörnyezet és közszolgáltatások biztosítása a megújuló és fenntartható gazdasági fejlődés segítségével.

A város a jövőképében megfogalmazott elérendő célkitűzések tekintetében érintett:

- a gazdaságfejlesztése és a versenyképesség javítása,
 - a lakosságmegtartó erő növekedése,
 - a foglalkoztatás bővítése, munkaerőpiaci helyzet javítása,
 - az infrastruktúra fejlesztése,
 - szolgáltatások körének és minőségének bővítése,
 - a környezet védelme,
 - helyi közösségek megteremtése, erősödése
- kérdésében.

1.1 A város jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre:

Társadalom:

A város lakosságszáma csökkenő mértékben de folyamatosan növekszik, amiben szerepet játszik a beköltözések száma és a születések számának növekedés. A lakosság korösszetételében az időskorúak számának lassú növekedése tapasztalható.

A városban élők életminőségének fontos alapfeltétele, hogy a humán szolgáltatás oktatás –nevelésben, kulturális szinten, szociális ellátásban alapfokon, egészségügyi ellátásban középfokon kiépült, de bővítésre szorul. Az ellátás a szükségletekre reagáló magas színvonalú. A közép és magasabb szintű ellátást a lakosság a közeli megyeszékhelyen éri el.

A gazdasági fejlődés hatására a társadalmi polarizáltság fokozatosan csökken, a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélye nő.

Gazdaság:

A város gazdasága, a vállalkozások száma folyamatosan nő, a gazdaság ereje az önkormányzat adóbevételein és a foglalkoztatás mértékén mérhető.

Táji, természeti és épített környezet:

A város külterületén magas az erdőszültség, a természetvédelmi és tájvédelmi területek aránya. Ami különös előnyöket jelent a vadásztatás és a turizmus területén. Az erdőterületek telepítése a gyenge mezőgazdasági területeken nő, megáll a természeti területek fogyása.

A szennyvízcsatornázás gyakorlatilag az egész városra kiterjed, de vannak még ellátatlan területek. Csökken a talajterhelés, javul a felszín alatti vizek védelme.

Az épített környezet történelmi alapokon nyugszik, kevésbé tükrözi a kisvárosi jelleget. Az átépülő területek javítják a városképet, a kertvárosi területek az igényeknek megfelelnek. A várost alapvető szerkezeti adottságként átmenő országos út terheli. A városi belső utak burkolása, a gyűjtőutak kiépítése a megnövekedett várostesthez és a településrészekhez fokozatosan fejlődik, a belvárosi parkoló rendszer és zöldfelületek, parkok növekedése tapasztalható. A közlekedési eszközök többsége környezetbarát. A környezetvédelmi, energiakorszerűsítési, alternatív energiák bevezetésére irányuló nevelés és tudatformálás folyamatos, állandó eleme a várospolitikának.

1.2 A település jövőképe a térségi szerepkörre:

Hajdúsámson helyzetét és fejlesztési lehetőségeit alapvetően befolyásolja Debrecen, a hét hazai fejlesztési pólus egyike. A megyeszékhely és környezete kapcsolatában meghatározó szerepe van annak, hogy a környékbeli települések milyen mértékben tudnak kapcsolódni a pólus programhoz és a kitelepülő funkciókat hogyan tudják befogadni.

Hajdúsámson a megyeszékhelyre alapozottan fejlődő, saját kisvárosi arculatát és hagyományait megőrző település lesz.

1.3 Településfejlesztési elvek:

A város jövőképében elérendőnek megfogalmazott céloknak több eleme van, azok egymással összefüggenek, - és magasabb rendű térségi koncepciókkal és célkitűzésekkel esnek egybe, melyek a város céljait alátámasztják, illetőleg erősítik.

A városi élet különböző – gazdasági, társadalmi, környezeti és kulturális – területei egymással szorosan összefonódnak, ezért a városfejlesztés terén kizárólag integrált megközelítéssel lehet eredményt elérni.

Fejlesztési elvek:

- komplex társadalmi-gazdasági problémákra átfogó megoldások keresése,
- pontszerű egyedi projektek helyett egymásra épülő, egymást erősítő fejlesztések előnyben részesítése,
- a fizikai, infrastrukturális fejlesztések soft elemekkel való együttes kezelése,
- különböző finanszírozási, megvalósítási és fenntartási módok egymással való összehangolása,
- a fenntarthatóság biztosítása, beleértve a társadalmi fenntarthatóságot is,
- hatékony fejlesztések, a meglévő erőforrások ésszerű kiaknázása,
- közösségi szemlélet és szolidaritás.

II. Fejlesztési célok:

- Minden fejlesztés végső célja a magas minőségű lakókörnyezet és közszolgáltatások biztosítása a megújuló és fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődés segítségével.

(összegző táblázat)

A területhasználatot igénylő infrastruktúra és műszaki elemek a város szerkezeti tervével összhangban a szabályozási előírásokban és a szabályozási tervben meghatározott rendnek megfelelően fejleszthetők.

A tematikus célok kibontása:

(részcélok – konkrét fejlesztések részletezése)

1. Térségi kapcsolatok erősítése:

- a térségi kapcsolatokban a szomszédos településekkel és a pólusközpont Debrecennel való együttműködésben rejlő erő felhasználása,
- a térségi kapcsolatok javítása érdekében a 471-es országos másodrendű főút, és a Hajdúsámson-Hajdúhadház közti 4902 országos út rekonstrukciója, a 4-es útba való átkötése, továbbá az agglomerációs gyűrű teljessé tétele,
- Vámospércs valamint Ártánd és a román határ elérése szempontjából a Hajdúsámson-Nyírmártonfalva közti út megépítése,
- a 471-es út Hajdúsámsoni átkelő szakaszának kihelyezése, a már tervi szinten rendelkezésre álló Hajdúsámson elkerülő út megépítése. A 471-es út kihelyezése minden fejlesztésnek az alapfeltétele, - ha nem történik meg nincs városközpont és működő ipari park.
- elővárosi vasút létrehozása Debrecennel együttműködve,
- városon belüli közösségi közlekedés létrehozása,
- a helyközi kerékpárút hálózat teljessé tétele,

Egyezőség Hajdú- Bihar megye 13/2010.(LX.17) . sz. rendeletével jóváhagyott Területrendezési Tervével

2. Infrastruktúra fejlesztése:

- a városon belüli gyűjtő utak kiépítése, parkolók létesítése,
- városközpontot belül elkerülő út (Árpád u – vasútállomás – Domb u. –Garai u. – és a Rózsa és Ibolya utcák között a telekvégekben kiépített útvonal a Petőfi utcáig),
- a Dózsa György u.- Petőfi utca sarkától a vasútállomásig a Domb utcai tömbön átvezető út,
- a Szűcs utca- Petőfi utca közötti szakasz,
- a Vámospercsi utat és a Petőfi utcát a várostól délről elkerülő út, -
- a várost keletről elkerülő gyűjtőút a Nagyszőlőskert utcáig,
- a Csokonai utca gyűjtőút, Jókai utca (központ forgalmi kiváltása),
- a vasúton túli terület Hadházi úttól a Csokonai utcáig átkötő gyűjtőútja,
- parkolók építése a városközpontban (Rákóczi utca mentén mindkét tömbbelsőben, piachoz, az iskola sport létesítményeihez, Polgármesteri Hivatalhoz, Kossuth utcán, bölcsődéhez, sámsonkerti iskola környezetében)
- a Szabadság tér, Rákóczi utca gyalogostér kialakítása a gépjármű forgalom kiváltásával, az „Egységes arculati stratégia 2009” c. dokumentum elveinek felhasználásával,
- a város közterületeinek és építészeti arculatának jobbá tétele,
- a leszakadó városrészek közti infrastrukturális kapcsolat és az elérhetőség javítása, út és járdaépítések, - leromlott utak rekonstrukciója,
- kerékpárutak építése (Hajdúsámson – Martinka - tájvédelmi terület, ill. az Erdős puszták között),

ÁTFOGÓ CÉL
 A város társadalmi – gazdasági és környezeti fejlődésének fenntartható biztosítása,
 a lakosság életkörülményének javítása.

infrastruktúra fejlesztése - városi szerepör erősítése
 gazdaságfejlesztés – versenyképesség javítása
 munkaerőpiaci helyzet javítása

TEMATIKUS CÉLOK - RÉSZCÉLOK

Térségi kapcsolatok erősítése	Infrastruktúra fejlesztés	Városi funkciók erősítése	Gazdaság fejlesztése, foglalkoztatottság növelése	Természeti és épített környezet fejlesztése és védelme	környezet- védelem erősítése	Esély- egyenlőség biztosítása	Városirányítás eredményesebbé tétele
<ul style="list-style-type: none"> - Debreceni agglomeráció, együtt tervezendő térség, - környező településekkel való együttműködés, az igazgatás és a fejlesztés összehangolása, - hiányzó közlekedési kapcsolatok megteremtése, - a város elérhetőségének javítása 471-es út elkerülő szakasza, 4009 es út átvezető szakasza a vasúti csomóponttal, - Debrecen-Hajdúsámson között négy sávú út, Nyírmártonfalvi út megépítése, - elővárosi vasút 	<ul style="list-style-type: none"> - elkerülő út, belső gyűjtőutak kiépítése, - a város főterének belső tehermentesítése, lakóutak kiépítése, új beépítésre szánt területek alkalmazása tétéle, -közművesítés, csapadékvíz csatorna kiépítése, - belvízvesztély elhárítása, - Parkolás, - városi közösségi közlekedés, - közterületek értéknövelő fejlesztése, 	<ul style="list-style-type: none"> - igazgatási funkciók erősítése, - városi rendőrség megalakítása, - orvosellátás kiterjesztése, - mentőállomány, - oktatás, művelődés kiterjesztése, középiskola, - városi művelődési ház, - városi sportlétesítmény, szabadidő létesítmények, - szolgáltatások, - minőségi kereskedelem és ellátó hálózat, - turizmus intézményei 	<ul style="list-style-type: none"> - meglévő vállalkozások, feldolgozó ipar támogatása, - az Ipari park feltöltése, iparváány kiépítése, - a mezőgazdaság, kert, zöldség és gyümölcs termelés visszaállítása, - állattartás visszaállítása - élelmiszer ipar létrehozása, - rekreációs idegenforgalom megteremtése, - erdőgazdálkodás, - K+F és az információs iparágak meghonosítása 	<ul style="list-style-type: none"> - a város környéki természeti területek, erdők, gyepek védelme, - biológiai aktivitásérték megartása, - mezőgazdaság rehabilitálása, - város szerkezeti elemeinek és épített karakterének védelme, helyi értékvédelmi rendelet megalkotása, - város zöldfelületi rendszerének kialakítása - örkörségvédelem, - sérült természeti területek rekultivációja 	<ul style="list-style-type: none"> - az egészséges emberi és települési környezet megtartása, - biológiai aktivitásérték és bio diverzitás megtartása, - természetvédelmi területek megőrzése, - a város környezetvédelmi és fenntartható fejlődése programjainak aktualizálása, - városi zöldfelületi rendszer kialakítása, - hulladék- Gazdálkodás - felszín alatti érzékeny vízbázis védelme, - zajvédelmi intézkedések bevezetése 	<ul style="list-style-type: none"> - a munkához és a szociális ellátáshoz való hozzáférés biztosítása, - az elérhetőség javítása, akadály mentesítés - szegregálódó területek környezeti minőségi javítása, alapellátás egészségügyi ellátás javítása, - versenyképes munkaerő képzési programok bevezetése, - oktatás, nevelés, - civil szerveződések, közösségek támogatása, - több, a lakosságot összetartó program szervezése 	<ul style="list-style-type: none"> - partnerségi kapcsolatok kialakítása, a döntések társadalmasítása, - Térinforma- tika rendszer bevezetése, - egységes várospolitika szempontjainak kidolgozása, - városi vagyongazdálkodás aktivizálása, - ngatlanfej- lesztés koordinálása, - helyi rendeletek megalkotása - helyi adók és támogatások kialakítása, - önkormányzati vállalkozások létrehozása, - közmunka program, - közbiztonság növelése

- városi szintű zöld felületek kialakítása, zöldfelületi rendszer létrehozása (felhagyott temetők helyén kegyeleti parkok, játszóterek, utcafásítás), játszóterek építése, korszerűsítése,
- az újonnan beépülő (beépíthető) településrészek, területek közterületeinek kiépítése, közművesítése, különös tekintettel a leszakadó területekre,
- belvízveszély elhárítása, csapadékvíz csatorna építése, a csapadékvíz megtartása,
- a szennyvízcsatorna hálózat kiterjesztése a még nem közművesített területekre, közműpótlók megszüntetése,
- a vízellátás fejlesztése összhangban a felszín alatti érzékeny vízbázis védelmével,
- az elektromos energia hálózat korszerűsítése, a világítótestek energiatakarékos kiváltása, - a központban a beton oszlopok, kandelláberek és a légvezetékek kábelre történő cseréje,
- infokommunikációs rendszerek kialakítása, korszerűsítése.

Közlekedés fejlesztése

- a városon átmenő forgalom megszüntetésével,
- a városközpont forgalmi tehermentesítésével,
- a forgalmi és tervezett gyűjtőutak nyomvonalának biztosításával, elővásárlási jog alapításával, az érintett ingatlanok kisajátításával,
- autóbusz és vasúti közlekedés összekapcsolásával,
- parkolók létesítésével a városközpontban,

3. Városi funkciók erősítése, az igazgatási funkciók kiterjesztése:

- a hiányzó városi funkciók megteremtése, a közellátás javítása,
- A Polgármesteri Hivatal bővítése, okmányiroda létesítése, házasságkötő terem építése,
- ügyfélszolgálat, információs rendszer kiépítése,
- a közbiztonság javítása, városi rendőrség felállítása,
- a szolgáltatások kiterjesztése, pénzügyi szolgáltatások, városi szintű vendéglátás, művelődési igénnyel működtetett kávézó, cukrászda, szálláshely szolgáltatás –
- minőségi, az alapellátáson túlmutató kereskedelmi létesítmények, az alapellátás megteremtése a leszakadó városrészekben,
- energiatakarékosság, alternatív energiák hasznosítása az intézményekben,
- városi piac létrehozása,
- az iskola sportlétesítményeinek fejlesztése, kiszolgáló építményekkel (öltöző, szertár, lelátó)
- óvodai és közhasználatú játszótér, sportpálya,
- városi szintű sportpálya, uszoda, sportcsarnok építése,
- a túrizmus rendszerének, intézményeinek kiépítése (utazási iroda – szabadidő létesítmények), szálláshely szolgáltatás fejlesztése,
- közösségi terek és közösségi épületek építése a városközpontban és a leszakadó területeken és a városrészekben, helyi és civil szervezetek, önszerveződő közösségek, működését biztosító közösségi terek létrehozása,
- művelődés intézményeinek erősítése, - könyvtár bővítése, helytörténeti múzeum, tájház,
- városi művelődési központ létrehozása, (kiállító terek, mozi, színház- előadóterem, szakkörök, klub helyiségek, közösségi fórum).
- az egyházak támogatása, az egyházakkal való együttműködés erősítése,
- az intézmények energiaellátó rendszerének korszerűsítése,
- intézmények energetikai korszerűsítése, megújuló energia alkalmazása.
- Oktatás kiterjesztése az általános képzettség és a munkaerő versenyképessé tétele érdekében,
- iskolabővítés Sámsonkertben és a Jókai utcában,
- középiskola, szakközépiskola alapítása,
- óvodabővítés,
- az ifjúság nevelésének kiterjesztése, művészeti oktatás, nyelvoktatás, szakkörök,

- a szociális ellátórendszer tovább fejlesztése,
- további felnőtt háziorvosi rendelő + gyógyszerár létesítése – Sámsonkert, Martinka ellátatlan területén,
- a meglévő Egészségház bővítése reumatológiai, ortopédiai, nőgyógyászati szakrendelőkkel,
- idősök otthona építése,
- az időskorúakról való gondoskodás intézményi kiterjesztése,
- mentőállomás, - légi mentő bázis építése,
- 60 fh bölcsőde építése,

*- az intézményeket saját telkükön kell elhelyezni,
 - az intézmények telepítésénél döntő szempont a jó megközelíthetőség,
 , az intézmények telepítésénél és használatánál az esélyegyenlőségnek érvényesülni kell*

4. Gazdaság fejlesztése, foglalkoztatottság növelése:

- Munkahelyteremtés minden szektorban, munkaerőképzés,
- a leszakadó népesség munka és lakóköörülményeinek megteremtése,
- az ipari és szolgáltató kis és középvállalkozások támogatása,
- mezőgazdasági vállalkozások újraértelmezése, ezen belül a gyümölcs, zöldségtermelés, állattenyésztés, mezőgazdasági feldolgozóipari vállalkozások, a biotermelés támogatása,
- az ipari területek kihasználtságának javítása, terület előkészítése, infrastruktúrával való ellátása,
- ipari park szervezetének kialakítása,
- az ipari területek racionálisabb felhasználásával új iparágak betelepítése, a régióval és Debrecennel együttműködve az ipari-gazdasági, innovációs fejlesztési lehetőségek feltárása,
- a honvédelmi területek hasznosításának kimunkálása,
- energiatakarékosság, alternatív energiák hasznosítása az intézményekben,
- a meglévő ipari park elérhetőségének javítása (elkerülő út, 4902-es út, iparvágány létesítése)
- az elkerülő út révén kapcsolat kiépítése a debreceni repülőtérrel,
- a munkaerő képzése, versenyképességének növelése, a leszakadó népesség foglalkoztatása,
- közmunka programok,

A gazdasági tevékeny fejlesztése

- ipari, gazdasági területek kijelölésével,
- meglévő gazdasági területek infrastruktúrával való ellátásával,
- gazdasági területek elérhetőségének javításával,
 a 4902 jelű hadházi útnak a 4-es útba való átkötésével Nyíregyháza és az autópálya elérhetősége érdekében,
- mezőgazdasági üzemi területek támogatásával,
- mezőgazdasági területen az állattenyésztés és termékfeldolgozás korszerű technológiájának bevezetésével,
- a gazdasági tevékenységeken belül a helyi hagyományok erősítésével,
- a helyi vállalkozók képzésére alkalmas intézmények kijelölésével,
- kis és mikro vállalkozások lakóterületen való engedélyezésével, amennyiben nem zavaróak a lakó környezetre.

5. Természeti és építészeti környezet fejlesztése és védelme:

- a város környéki természetvédelmi, tájvédelmi, NATURA 2000, ex lege védett területek, védett gyepek, védett erdők megtartása és turisztikai hasznosításuk szempontrendszerének kidolgozása,
- az erdőterületek megőrzése, a biológiai aktivitásérték megőrzése,
- intézkedések a biodiverzitás fenntartására,
- mezőgazdasági területek rehabilitálása, termelésbe visszaállítása, a termőtalaj védelme,
- Túrizmus fejlesztése, tanösvény létesítése,
- vadgazdálkodás, vadászat hagyományainak felelevenítése,
- felhagyott bányaterületek, szennyvíztelep, szeméttelp rekultivációja,

- a város történeti szerkezetének és építészet karakterének megtartása, a szabályozásban az elvek érvényesítése,
- a város beépült területe gyakorlatilag lakóterület, lakóterületi fejlesztés a már építésre kijelölt területeken lehetséges,
- a város belterületén a belső telkek beépítése feltételeinek kidolgozása,
- a városközpont rehabilitációja, vonzó környezeti minőség kialakítása,
- szegregátumok felszámolása,
- az illeszkedés elvének kidolgozása, építészeti arculat elveinek rögzítése,
- a helyi értékvédelem, örökségvédelem rendeletének és támogatásának megállapítása,
- városkép védelmi rendelet bevezetése az építés igazgatásba,
- a még be nem épült építésre szánt területek feltárásának kidolgozása, jobb telekhasznosítás,
- a gazdasági területek beépítése lehetőségének kidolgozása,
- a mélyfekvésű területek és a telkes városi intézmények telkeinek beépítési vizsgálata,
- a városi zöldfelületi közparkok, közkertek, rendszerének kidolgozása,

Lakóterületek fejlesztése

- a belső tartalékok feltárásával,
- az érdekeltek bevonásával a területalakításba,
- az alapellátás biztosításával,
- egészséges környezet, a zöldfelületi rendszer egyidejű kiépítésével lehetséges.

Intézmények elhelyezése

- elsősorban a városközpontban,
- városon belüli mozgások csomópontjában,
- az esélyegyenlőség elve alapján mindenki által egyformán elérhető helyen célszerű.

Kereskedelmi és szolgáltató létesítmények elhelyezése

- elsősorban a városközpontban és alközpontokban,
- a fogyasztás helyszínén,
- és olyan módon, hogy ne legyenek zavaróak a lakó funkcióra.

6. Környezetvédelem:

- az egészséges emberi környezet megteremtése és megtartása,
- a város környezetvédelmi és fenntartható fejlődése programjainak az aktualizálása,
- városi zöldfelületi rendszer kialakítása,
- fásított gépjármű parkolók kiépítése, parkolási rendelet megalkotása,
- a települési környezet megtartása, a biológiai aktivitásérték megőrzése,
- levegőtisztasági és zajvédelmi intézkedések megtétele, koordinálása,
- felkészülés a klímaváltozásra,
- energiatakarékosság, alternatív energiák hasznosítása az intézményekben,
- a hulladékgyűjtés megszervezése, hulladékudvar kijelölése,
- felszín alatti védett vízbázis védelme, ivóvíz kutak védőterületének biztosítása,
- roncsolt területek rehabilitálása,
- szennyvízcsatorna használatának teljessé tétele, közműpótló műtárgyak megszüntetése,-
- csapadékvíz csatorna hálózat kiépítése, a csapadékvizek megtartása,
- hulladékudvar(ok) telepítése,
- Városi parkok és zöldfelületek kialakítása, a sport és rekreáció feltételeinek megteremtése.
- a beépített területek túlburjánzásának megakadályozása, termőföldek megtartása.

- *Úgy kell alakítani a mezőgazdasági és erdő területeket, hogy azok összefüggő területként kísérjék a települést,*
- *a meglévő felhagyott és rekultivált területeken közparkokat kell létesíteni, ill. erdősíteni kell,*
- *utcák és dűlőutak fásításával kell javítani a zöldfelületi mérleget,*
- *a közlekedésben energiatakarékos járműparkot kell létrehozni,*
- *a közterületi utak kialakítása során törekedni kell a forgalom csillapítására, az útvonalak lerövidítésére,*

7. Esélyegyenlőség:

- a város Helyi Esélyegyenlőségi Programjában rögzített célok támogatása a település-fejlesztés eszközeivel,
- szegregátumok felszámolása,
- a munkához, képzéshez, alapellátáshoz, szociális ellátáshoz, jóléti szolgáltatásokhoz való jutás feltételeinek megteremtése elsősorban a leszakadó és szegregálódó területeken,
- a fogyatékkal élők hasznos foglalkoztatásának megteremtése,
- munkaerő képzési, önképzési programok bevezetése, tehetséggondozás,
- a mélyszegénységben élők bevonása a munkákba,
- az egészségügyi, idősügyi és gyermekjóléti szolgáltatások helyben történő bevezetése,
- közösségépítés, civil szerveződések támogatása,
- az infrastruktúra kiépítése, az elérhetőség javítása,
- közösségi terek, közösségi házak építése,
- akadálymentesítés

8. Városirányítás .

- egységes várospolitikai szempontrendszerének kidolgozása,
- partnerségi kapcsolatok kiépítése, széleskörű tájékoztatás,
- térségi kapcsolatok fejlesztése a kölcsönösség elvén, koordináció a szomszéd településekkel,
- saját infokommunikációs rendszer kiépítése,
- térinformatikai városirányítási rendszer meghonosítása,
- a városi vagyongazdálkodás aktivizálása a városfejlesztés érdekében,
- a városfejlesztésben való önkormányzati részvétel és irányítás,
- közvetlen koordináció a városfejlesztésben az érintettek és a partnerek bevonásával,
- városfejlesztő menedzsment létrehozása,
- városmarketing,
- helyi vállalkozások támogatása, munkahelyteremtés koordinálása,
- önkormányzati vállalkozások létrehozása, saját fejlesztések,
- befektetések ösztönzése, városi intézmények, közintézmények, kereskedelmi-szolgáltató intézmények esetében - a jobb ellátás érdekében,
- a fejlődést szolgáló, ösztönző helyi rendeletek, adópolitika,
- képzési és közmunka programok szervezése,
- szociális ellátás, esélyegyenlőség biztosítása,
- az ellenőrzés és a fejlesztések működtetésének szervezeti felépítése.

III. Prioritások

- a 471-es országos út kihelyezése,
- az iparterület infrastruktúra teljessé tétele, ipari parkká nyilvánítása, a szervezet létrehozása,
- mezőgazdasági termelés és feldolgozás ösztönzése,
- munkahelyteremtés, vállalkozások támogatása,
- fedett piac + parkolók kialakítása,
- polgármesteri hivatal bővítése,
- intézmények és közvilágítás energetikai korszerűsítése,
- megújuló energia felhasználásának javítása, napelemek alkalmazása,
- csapadékvíz elvezető csatornahálózat bővítése,
- háziorvosi rendelő, gyógyszerár építése Martinkán és Sámsonkertben,
- a szakorvosi rendelő bővítése,
- óvodai férőhelyek növelése, óvodabővítés,
- egészséges életmód közösségi feltételeinek támogatása,
- sportpályák és sportcsarnok építése,
- gyermekjóléti szolgálat és családsegítő szolgálat új épületben való elhelyezése,
- belterületi utak burkolattal való ellátása,
- alapellátás biztosítása Sámsonkertben, Martinkán és a szegregátumokban,
- kerékpárút Martinkára,
- idősek otthona,
- városi zöldfelületek növelése, turisztikai fejlesztések, tanösvény,
- temető bővítése,
- helyi sajátosságok, hagyományok érvényre juttatása,
- a helyi értékek megtartásának támogatása a helyi értékvédelmi rendelet alapján.

IV. Fenntarthatósági szempontok:

A környezeti fenntarthatóság a társadalmi és gazdasági fenntarthatóság mellett az egyik legfontosabb szempont, a fejlesztések tervezésekor a környezeti szempontokat szükséges figyelembe venni.

Hajdúsámson Város a Fenntartható Fejlődés Helyi Programját 392/2010.(XI.11.) öh. sz. határozatával fogadta el.

Hajdúsámson kiemelten jelentős természeti értékekkel, sérülékeny vízbázissal rendelkezik. A környezet ma még eredeti állapotában található, megőrzése evidens feladat.

Az önkormányzat kezében lévő egyik eszköz az önkormányzati intézmények energiahatékonyságának javítása, ezt Hajdúsámson kiemelt feladatnak tartja.

A másik – szintén az önkormányzat által befolyásolható terület a közlekedés. Hajdúsámson tervezi a városi közösségi közlekedés elindítását, amivel csökkenteni lehet a magán gépkocsi használatot, mely sokkal nagyobb környezeti terhet jelent, mint a közösségi közlekedés. Emellett a kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése és ennek a közlekedési módnak a népszerűsítése szintén jelentős környezetterhelés csökkenést eredményezhet.

A szennyvízcsatorna rendszer további kiépítése jelentős mértékben hozzájárul az ivóvízbázis védelméhez. A környezet fenntarthatóságát szolgálja a korszerű hulladékkezelési és hasznosítási rendszer, a területek rekultivációja, és a helyi épített értékek védelméről hozott rendelet.

V. Illeszkedés és összhang a településrendezési tervvel:

- Hajdúsámson Város Településrendezési Terve összhangban van a magasabb rendű tervekkel, így az Országos Területrendezési Tervvel, továbbá Hajdú-Bihar Megye Önkormányzatának 13/2010.(IX.17) sz. rendeletével elfogadott Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Tervével és a 171/2010.(IX.17) sz. határozattal elfogadott irányelveivel.

- **A kitűzött fejlesztési célok nem ellentétesek a város 166/2004 (V. 27.) öh. sz. határozatával elfogadott, többször módosított szerkezeti tervével, az egyes konkrét fejlesztések a hatályos településrendezési tervek keretein belül megvalósíthatók, a településrendezési tervek módosítása szükséges következmény lehet.**

- a településrendezési terv felülvizsgálatára okot adó körülmény a joghelyek és hatósági előírások változása lehet, módosítása eltérő szándék esetén szükséges.

A területhasználatot korlátozó tényezők:

- természetvédelmi területek, és azok védőtávolsága,
- tájvédelmi körzet,
- ex lege védett területek,
- országos jelentőségű infrastruktúra hálózatok és azok védőtávolsága,
- honvédelmi terület és védőtávolsága,
- régészeti területek

VI. Települési Környezetvédelmi Programmal és más környezetvédelmi tervekkel való kapcsolat

Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete 85/1996. (VIII.29.) öh. számú határozatában fogadta el a város komplex környezetvédelmi programját, melyben az alábbi irányelveket határozta meg:

- a települési környezet tisztasága
- csapadékvíz-elvezetés
- kommunális szennyvízkezelés
- kommunális szilárdhulladék kezelés
- helyi közlekedésszervezés
- ivóvíz ellátás
- energiagazdálkodás
- zöldterület gazdálkodás
- feltételezett rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosodás csökkentésének a településre vonatkozó feladatai és előírásai és a környezetvédelmet szolgáló egyéb önkormányzati intézkedések (együttműködés a helyi és illetékes területi állami szervekkel, a természetes személyekkel és szervezeteikkel, valamint ezek érdekvédelmi szervezeteikkel, továbbá más helyi és területi intézményekkel).

A környezetvédelmi program felülvizsgálata 2010-ben elkészült, Hajdúsámson Város Önkormányzatának Képviselő - testülete 391/2010. (XI.11.) öh. sz. határozatával elfogadta.

VII. A megvalósítás eszközei:

Nem beruházás- jellegű önkormányzati tevékenységek:

A célok elérését az önkormányzat saját ingatlangazdálkodásával, a városfejlesztő tevékenység koordinálásával, a településrendezési eszközök karbantartásával, naprakész városirányítási rendszer működtetésével, helyi rendeleteivel és adópolitikájával támogatja.

Partnerség:

Az Önkormányzat 36/2013.(II.28) öh. sz. határozatában döntött a partnerségi viszony – lakosság, önkormányzati szervek, civil szervezetek, egyházak, szomszédos önkormányzatok-kezelésére vonatkozóan megszabva az egyeztetésbe bevonandók körét és az egyeztetési eljárás menetét.

Az államigazgatási szervekkel, szakigazgatási szervekkel való egyeztetés rendjét jogszabályok határozzák meg.

Monitoring és koncepció felülvizsgálat:

Az önkormányzat hivatali szervezete (ill. a menedzsment szervezet) figyelemmel kíséri a városfejlesztési koncepció teljesülését, az egyes fejlesztési igények, programok egyezőségét a fejlesztési koncepcióval, - illetőleg a felmerülő módosítási igényeket, - és arról döntés céljából tájékoztatja a szakbizottságokat és a Képviselő-testületet.

2015. június 29.

Filippinyi Gábor

Melléklet

Hajdú-Bihar megye Területfejlesztési Konceptiójának és Területfejlesztési Programjának jövőképe:

„Hajdú-Bihar megye 2030-ra megőrzi természeti értékeit és a helyi közösségek együttműködéseire, adottságaira és hagyományaira építve olyan fenntartható, kiegyensúlyozott, vidéki, lakosai számára minőségi szinten élhető környezet lesz, amely kihasználja Debrecen, mint a Kárpát medence egészség fővárosa és versenyképes innovációs központ gazdaságélénkítő és munkahelyteremtő tovagyrűző hatását”

Céljai között szerepel:

- tudásbázisra alapozott gazdaságfejlesztés,
- versenyképes gazdaság és élelmiszeripar,
- vállalkozási környezet fejlesztése, innovációs szemlélet,
- a lakosság életminőségének javítása, esélyegyenlőség,
- területi felzárkózás.

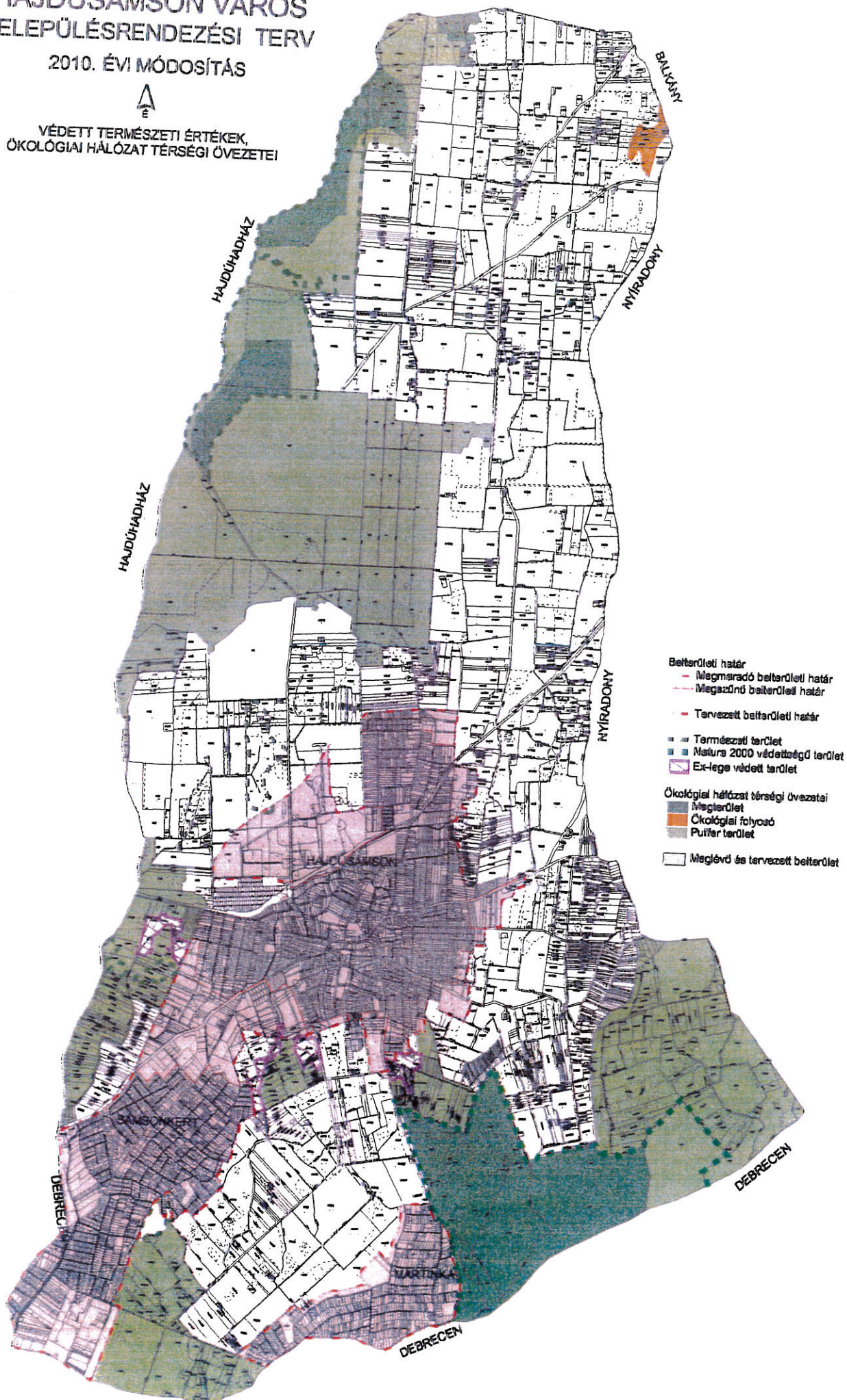
A megyei fejlesztési célokat és elveket összegző mellékelt kimutatás igazolja, hogy Hajdúsámson fejlesztési koncepciója a helyi sajátosságokkal kiegészülve igazodik a megye elhatározásaihoz, továbbá igazodik Hajdú-Bihar megye Területrendezési Tervéhez.

HAJDÚSÁMSON VÁROS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV

2010. ÉVI MÓDOSÍTÁS

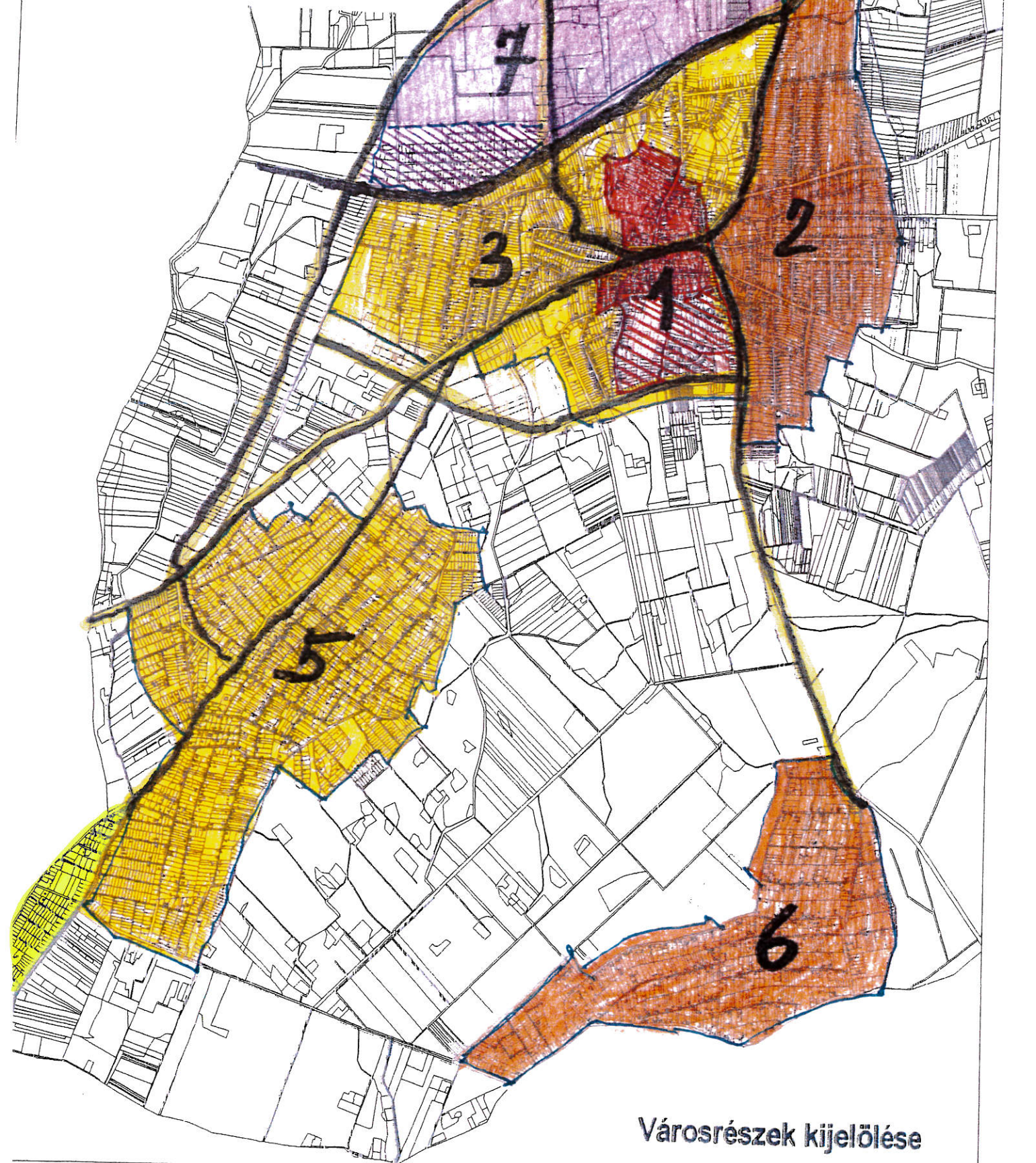

VÉDETT TERMÉSZETI ÉRTÉKEK,
ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT TÉRSÉGI ÖVEZETEI

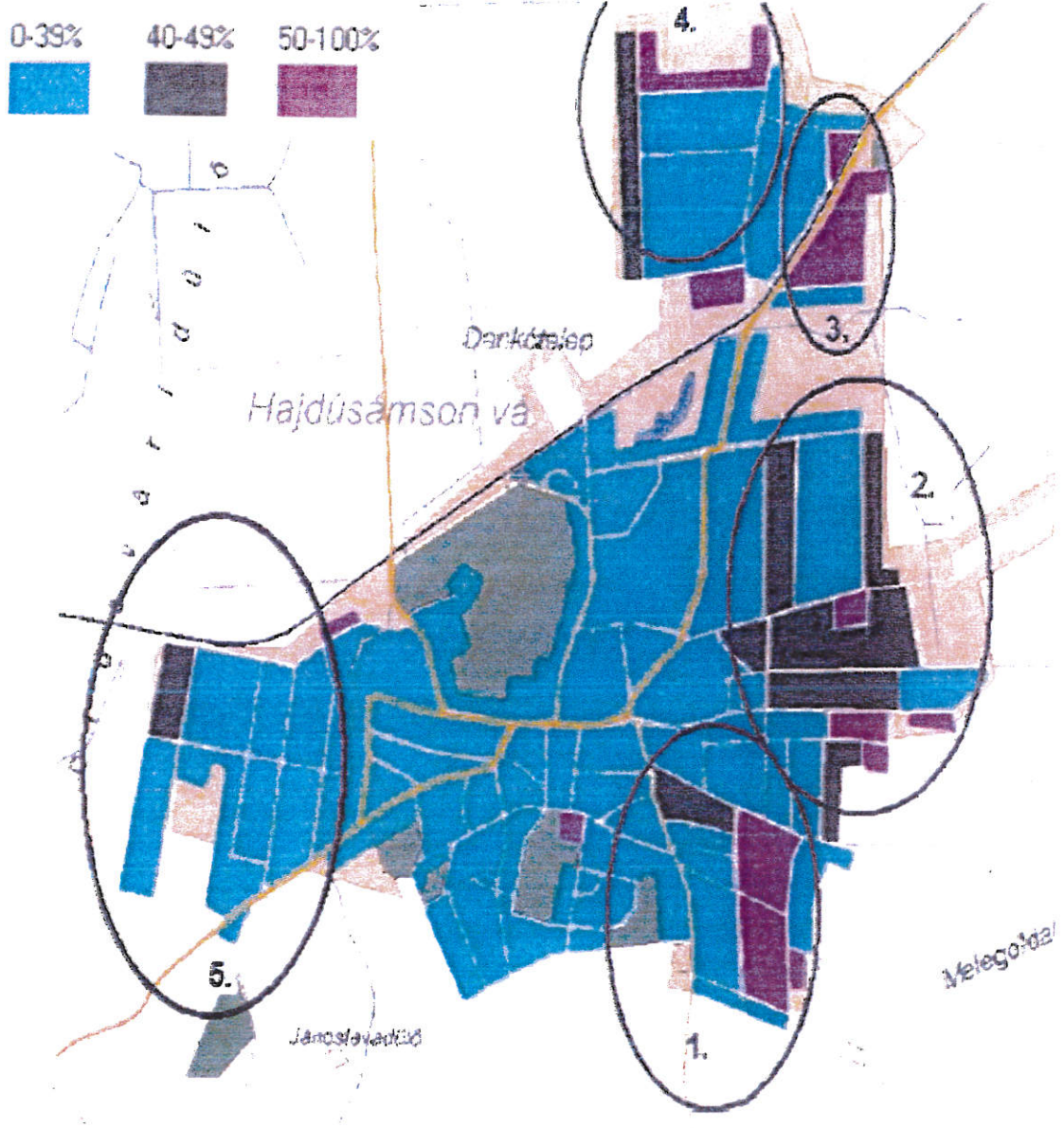
Városrészek kijelölése

1. Városközpont
2. Keleti városrész
3. Belváros városközponton kívüli része
4. Oncsa
5. Sámsonkert
6. Martinka
7. Ipari területek + Pokoli kert

Városrészek kijelölése

Hajdúsámson szegregációs térképe

Forrás IVS 2010

**Hajdúsámson Településfejlesztési Konceptió
2015. évi aktualizálása
(Előzmények, helyzetelemzés, helyzetértékelés)**

II.

**Jóváhagyva Hajdúsámson Város Önkormányzatának
223/2015. (X. 8.) öh. számú képviselő-testületi határozatával**

2015. október

Tartalomjegyzék
Hajdúsámson Településfejlesztési Koncepciójának aktualizálásához
2013-2015

I. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉI KONCEPCIÓ

1. Előzmények, feladat meghatározása.....	1
---	---

II. HELYZETELEMZÉS

1. Regionális összefüggések, térségi kapcsolatok:.....	1
2. Természeti, táji adottságok	3
3. Humán erőforrások, társadalmi viszonyok:	5
Népesség	5
Képzettség	7
Egészségügyi ellátás	7
A lakosság jövedelmi és szociális helyzete.....	7
Társadalmi önszerveződések, egyházak.....	8
4. Gazdaság.....	9
Ágazati szerkezet:	9
Vállalkozások megoszlása:	10
Gazdasági aktivitás különbségei:.....	12
A kutatás-fejlesztés helyzete.....	12
Turizmus, idegenforgalom.....	12
A helyi gazdaságfejlesztés egyéb eszközei:	13
Információs társadalom.....	13
5. A kultúra szerepe	13
6. Települési környezet	14
Természeti környezet	14
Településszerkezet	14
Külterületek.....	14
Hajdúsámson központi belterület.....	15
Sámsonkert.....	16
Martinka.....	17
Lakóterületek	17
Iparterület, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek.....	18
Városi zöldterületek	18
Városi közlekedés	19
Infrastruktúra.....	19
Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek:.....	20
7. Közszolgáltatások	21
Oktatás, nevelés	21
Egészségügy, szociális ellátás.....	23
Közigazgatás	24
Sport, szabadidő, közművelődés:	24
Közbiztonság:	25
8. Városrészek kijelölése	26
9. Örökségvédelem	27

III. HELYZETÉRTÉKELÉS

1. SWOT analízis	27
2. Szöveges összegzés.....	28

Mellékletek:	30
---------------------------	----

- kérdőíves lekérdés kiértékelése.

I. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1. Településfejlesztési koncepció feladatmeghatározása:

A településfejlesztési koncepció a város teljes közigazgatási területére kiterjedő, a fejlesztéseket, a város életét, a jövőbeni elképzeléseket, a fejlesztések összehangolt megvalósulását középtávon megalapozó településpolitikai dokumentum. A kialakult állapotot, adottságokat a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontokat elemezve ebben rögzíti az Önkormányzat a fejlődés elveit és irányait, határozza meg a város jövőképét, - ami aztán további döntéseinek, a városi élet minden területén hozott intézkedéseinek a vezérfonala.

A képviselő-testület a városi élet és tevékenység egyes területeire önálló koncepciókat dolgozhat ki (gazdaságfejlesztés, oktatás, környezetvédelem, stb), melyek a településfejlesztési koncepció szerves részei, a településfejlesztési koncepció egyes megállapításait alapozzák meg, illetőleg fejtik ki részletesen.

Az egyes fejlesztések szükségessé tehetik a település térszerkezetének, illetőleg terület felhasználásának, infrastruktúrájának a célnak megfelelő változtatását, ugyanakkor az egyes fejlesztések, fejlesztési modellek adott tér-és településszerkezet mellett, annak keretein belül is megvalósíthatók lehetnek.

Jelen munka Hajdúsámson hatályos, 182/2001./X.16./ öh. sz. határozatával elfogadott településfejlesztési koncepciónak az aktualizálása, - alapvetően nem célja a város hatályos településrendezési terveinek (elsősorban a térszerkezetet és területhasználatot meghatározó 166/2004 (V. 27.) öh. sz. határozattal elfogadott szerkezeti tervének) a megváltoztatása, a változás, - ha szükséges, - következmény lehet. Elyben egy meghatározott fejlesztési modell adott térszerkezetén belül is megvalósítható.

A város közigazgatási területe 69,52 km², illetőleg 6 952 hektár (ebből 482 ha belterület) kiterjedésű, 6 470 hektáros külterületén három jelentősebb lakott hely található: Ligettanya, Martinka és Sámsonkert. A településfejlesztési koncepció e területekre terjed ki.

II. HELYZETELEMZÉS

1. Regionális összefüggések, térségi kapcsolatok:

Hajdúsámson város az ország térszerkezetében az Alföld határ közeli térségében, az Északalföldi Régióban, Hajdú-Bihar megye északkeleti részén a Debrecen övező hajdúvárosi gyűrű északkeleti záró eleme, a Debrecen Mátészalkával összekötő 471-es számú főközlekedési út, valamint vasútvonal mellett, a megyeszékhely központjától mindössze 10 km-re helyezkedik el, mint ilyen a megyeszékhely „bolygóvárosa”, a Debreceni Agglomeráció része. A Debrecen közvetlen szomszédságában lévő Sámsonkert és Martinka gyakorlatilag Debrecen szuburbiája.

Mindezek következtében a város népességszáma évről-évre tovább növekszik.

A város a Debrecen-Mátészalka vonalon fekszik, a vonal a debreceni pályaudvar legfontosabb „ráhordója,” adottságai révén a debreceni elővárosi vasutak része lehet.

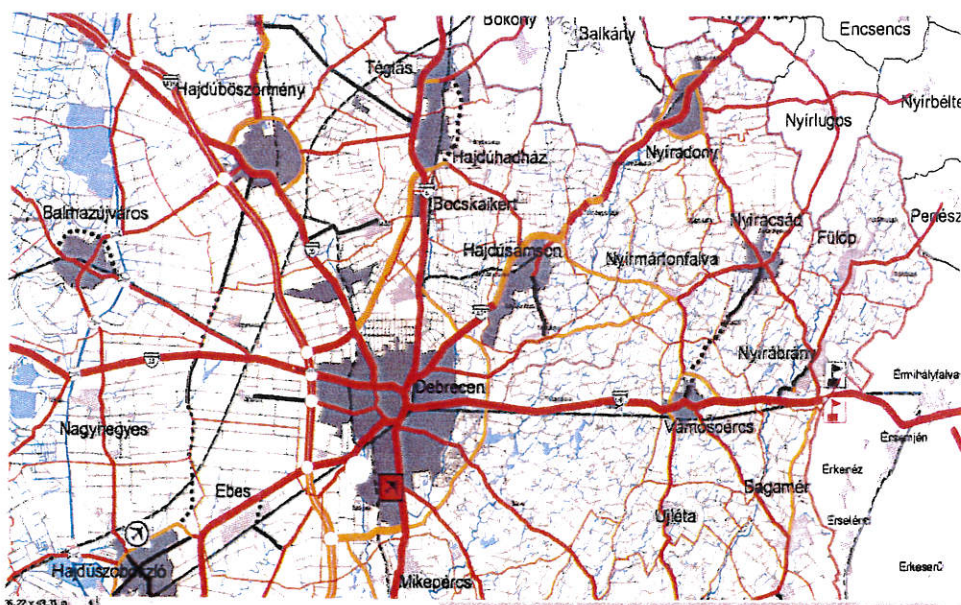
Jó közlekedési kapcsolatok biztosítottak a 471-es út révén Debrecenhez és Nyíradony-Mátészalkához, - a 4902 sz főút révén Hajdúhadházhhoz, ami egyben kapcsolat az M35-ös gyorsforgalmi úthoz, M3-as autópályához és a 4-es főközlekedési úthoz Nyíregyháza, ill. Szolnok irányába.

A 471-es főközlekedési út keresztezi, ezzel két részre osztja a várost és élehetlenné teszi a városközpontot. Évek óta függőben lévő a Hajdúsámsont elkerülő szakasz megépítése, amit tartalmaz az OTRT és a megyeterv is – a tervezése folyamatban van. Ha elkészül a város központi belterületének fejlesztése a városiasodás irányába megindulhat. Ezen útfejlesztéssel egyben erősödik a debreceni kapcsolat, mert a 471-es közút Debrecen és a Sámsonkerti elágazás, – egyben az elkerülő szakasz kezdőpontja - között négysávos lesz.

Ez a közútfejlesztés javítja a debreceni regionális repülőtér elérhetőségét, amelyhez a sámsoni ipari parkból (ipari területekről) közvetlen vasúti összeköttetés is létrehozható.

A közúti közlekedés megyei koncepciója és Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Terve Hajdúsámsont térségében a közúti közlekedésben is fontos tervezett fejlesztéseket tartalmaz, így az OTRT-ből átvéve a Hajdúsámsont elkerülő létfontosságú elkerülő út mellett tartalmazza a Debreceni körgyűrűt, amely Sáránd, Létavértes, Újléta, Vámospércs, Nyírmártonfalva, Hajdúsámsont, Hajdúhadház, Hajdúböszörmény nyomvonalon térségi jelentőségi útként teszi a környező települések elérhetőségét egyszerűbbé. Ezen útkapcsolatok közül hiányzik a Hajdúsámsont – Nyírmártonfalva közötti út, amely közvetlen kapcsolatot teremthetne Vámospércsrel, a 48-as úttal, és Nyirábrány határátkelőn át Romániával.

A város elérhetősege a hiányzó közúti hálózati elemek elkészülte után teljes lesz, - jelenleg az utakkal kapcsolatos fő probléma az utak minősége.

Közlekedési hálózat – sárga színnel a tervezett utak – fekete vékony vonal a vasút.
(Forrás – Hajdú- Bihar megye –Trt.)

A térségi kapcsolatok testesülnek meg az alábbi szervezeti formációkban:

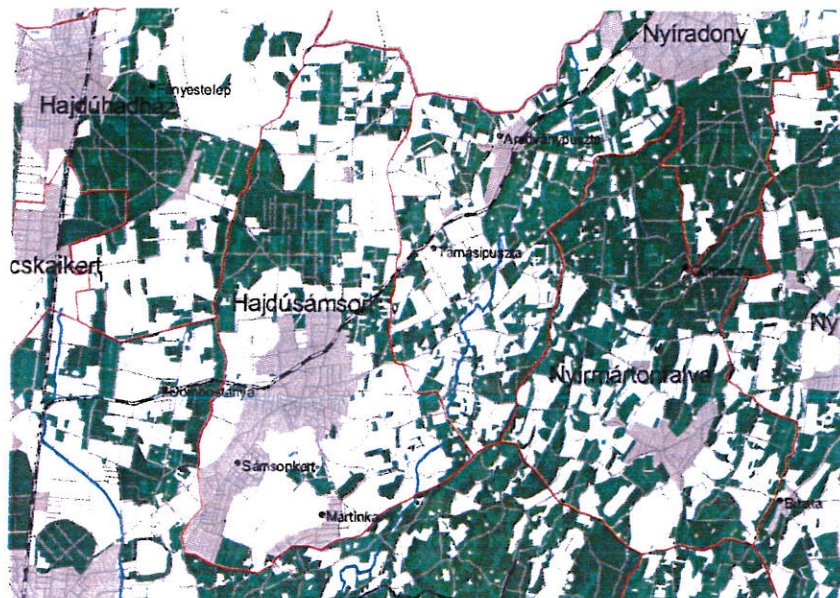
A település tagja (és kezdeményezője)

- a Debreceni-Agglomerációs Területfejlesztési Társulásnak,
- az Észak-Hajdúsági Településszövetség és Térségfejlesztési Társulásnak,
- a Dél-Nyírség Ligetalja Önkormányzati Társulásnak,
- a Hajdú-Bihar - Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Térségfejlesztési Regionális Társulásnak
- a Hajdúhadházi Területfejlesztési Kistérségi Társulásnak,
- a Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulásnak

2. Természeti, táji adottságok:

Hajdúsámszon természetföldrajzi szempontból az Alföld nagytájhoz tartozó, rendkívül változatos felszínű Dél-Nyírség kistájcsoport középső területén helyezkedik el.

A hajdúsámszoni határ nyugat felé a Hajdúhát kistájjal érintkezik, egyesítve magában a Hajdúság és a Nyírség számos természetföldrajzi jellemzőjét. A megye legváltozatosabb felszínű kistája, amely 100-179 m közötti tengerszintfeletti magasságú, szélhordta homokkal fedett hordalékkúp-síkság, jellegzetes formái a széles sávban húzódó szélbarázdák és a kisebb defláció mélyedések. A gyenge minőségű homokból felépülő buckák között mélyfekvésű, egykor mocsaras laposok helyezkednek el, a hullámos felszín, az átlagosnál nagyobb mértékű erdősültség, sajátos, ligetes rét-átmenetekkel, kisebb vízfolyásokkal, vizes élőhelyekkel hangulatos együtteseket képeznek.

Erdőterületek - sötétzöld = kiváló termőhelyi adottságú erdők
világos zöld = erdészeti nyilvántartott erdők
(Forrás: - Hajdú Bihar Megye Trt.)

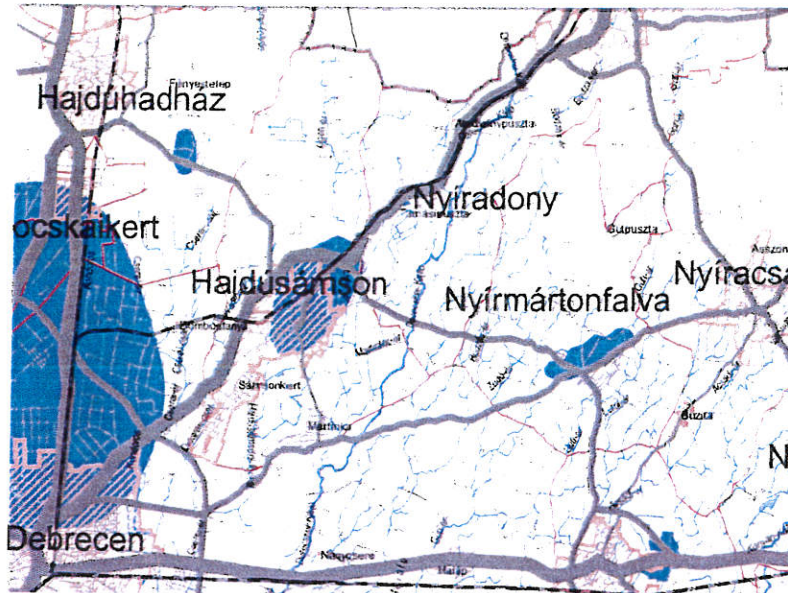
A talaj igen alacsony termőképességű.

A város igazi természeti értéke a külterületen található pusztagyepékkel és nedves homoki rétekkel tarkított martinkai legelő és a hozzá kapcsolódó tölgyes, mely az 1988-ban életre hívott Hajdúsági Tájvédelmi Körzet része.

Éghajlata a mérsékelt hűvös és a mérsékelt meleg éghajlati öv közötti átmenetet képviseli. A napsütéses órák száma 2000 – 2100 óra, az évi középhőmérséklet 9,6-9,8 °C, az évi csapadékösszeg 560-590 mm., eloszlása szeszélyes.

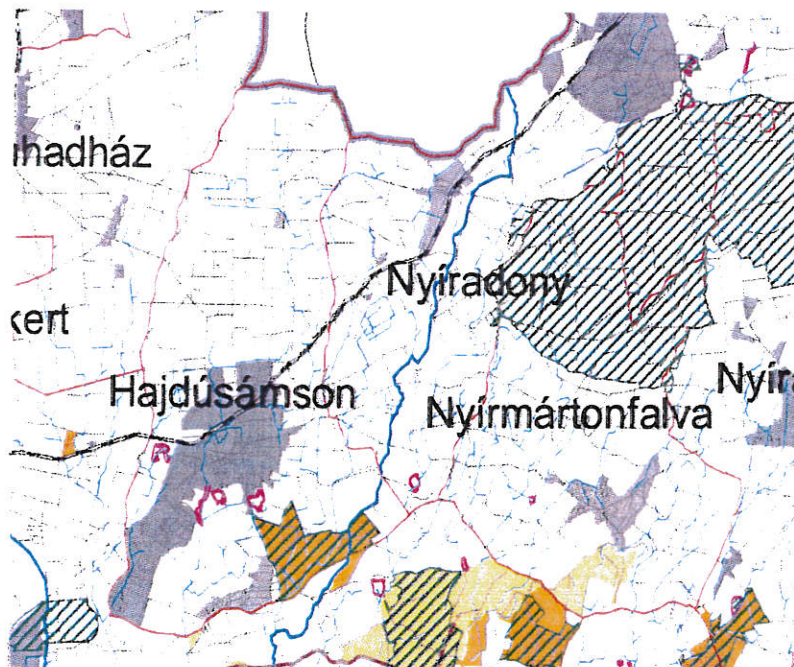
Az uralkodó szélirány az ÉK-i.

A város ÉK-i beépült területe és kapcsolódó külterületek felszín alatti védett vízbázis felett terülnek el, a sérülékeny vízvagyon védelme fokozott figyelmet igényel.

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi terület
(Forrás: - Hajdú Bihar Megye Trt.)

A környezetállapot ma még természet közelinek mondható. Nem tartalmaz durva tájsebeket és szennyezett góccokat. A tájvédelmi körzet mellett nagyobb területek tartoznak valamilyen természetvédelmi kategóriába, így az ökológiai hálózatok övezetébe, NATURA 2000 védett területek hatálya alá, és vannak törvény által védett „ex. lege” területek is.

Természetvédelmi területek – lila lehatárolás = ex. lege védett terület,
sraffozva = Natura 2000 terület
(Forrás: - Hajdú-Bihar Megye Trt.)

Ember és a táj kapcsolata a régmúltba tekint vissza, itt kell megemlíteni, hogy az egykori vizek mellett a magasabb partokon korábbi, honfoglalás előtti települések nyomai lelelhetők fel, az ismerteket védett régészeti helyek címén tartjuk nyilván.

3. Humán erőforrások, társadalmi viszonyok:

Népesség

Hajdúsámson közigazgatási területén a honfoglalás előtti időkből is van nyoma az ember megtelepedésének. Településként először a Várad Regestrum említi 1213-ban Túrsámson néven. Történelme során többször elpusztult, majd újra települt. 1552-ben ötven jobbágytelket írnak össze, lakossága 650 főre tehető, 1787-ben az első népszámláláskor lakossága 1500 fő.

Évszám	1990	1995	2000	2005	2010	2014	2015
A település állandó lakóinak száma	8.010	8.775	9.940	11.484	13.198	13.535	13.801

A lakosság szám növekedését tekintve látható, hogy a növekedés folyamatos, 2009-ig megközelítőleg azonos évenkénti növekményt mutat ($\approx 300-350$ fő/év), az utóbbi időben a növekedés üteme csökkent, - valószínűleg az ingatlanpiaci helyzettel összefüggésben.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	153	111	42
2009	189	119	70
2010	168	116	52
2011	141	112	29
2012	144	115	29

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Önkormányzati adat (2012)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	668	367	301
2009	587	390	197
2010	470	396	74
2011	463	427	36
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulás, a népességszám növekedésének döntő tényezője a pozitív előjelű migráció, a fenti táblázatból látható, hogy a pozitív természetes szaporodás a lakosság ilyen arányú növekedésének oka nem lehet. A beköltözők döntő hányadát a Debrecenből átköltözők jelentik, akik számára vonzerőt jelent a falusias, kisvárosi életmód, a megélhetés alacsonyabb költségei, ugyanakkor a Debrecen – Hajdúsámson közti 10 km távolság nem jelent hátrányt a munkahelyek és a megszokott iskolák megtartására nézve, az intézmények esetében a távolság elviselhető kényelmetlenség. A dinamikus lakosságfejlődés keretében értelmiségiek és alacsony státuszúak is nagy számban letelepedtek a városban. Előbbiek inkább Sámsonkert és Martinka területén, utóbbiak pedig Oncsán, Nyugati – és a Keleti városrészben.

A népességszám növekedésének másik figyelemreméltó oka a lakosságon belül a születések számának és a halálozások számának pozitív aránya, a lakosságon belül a fiatal és aktív korúak relatíve magas aránya, ami a megyében egyedülálló. (Az öregségi index 0,6 – egy fő 14 éven alulra jutó 60 év feletti lakos).

A népességi adatok trendjében a 14 éven aluliak magas aránya az össznépességen belül lassan csökken, a 60 éven felüliek aránya stagnál, a munkaképes lakosság aránya lassan nő. Sajátos adat, hogy lakónépességen belül magasabb a férfiak aránya az egyedül élők, az elváltak és az özvegyek számát kivéve szinte minden kategóriában.

A város tehát nem előregedő település, nagyon magas a fiatal és a munkaképes korú népesség száma. Sajnos kevés az aktív, viszont sok az inaktív, a különböző szociális ellátási formákat igénybevevő személy.

Lakónépesség kor szerinti megoszlása

Korcsoportok	2001		2008		2011	
	fő	%	fő	%	fő	%
Lakónépesség	11.677		12.846		13 438	
0-14	2.615	24,5	2.773	21,5	2.787	20,7
15-59	6.630	62,1	8.476	65,9	8.872	66,1
60 -	1.430	13,4	1.653	12,8	1.779	13,2

(Polgármesteri Hivatal adatai)

Megállapítható az adatok alapján, hogy egy családra (háztartásra) jutó családtagok száma 3,2 fő, - a foglalkoztatottak aránya a családtagok 1/3-a, csökkenő tendenciával.

Foglalkoztatási adatok Hajdúsámsonban 2001

	fő	%
Teljes népesség	10 677	
Foglalkoztatottak száma	2 594	24 %
Munkanélküliek száma	904	8 %
Inaktív keresők száma	3 342	31%
<u>Eltartottak száma</u>	<u>3 837</u>	<u>36 %</u>

KSH adat - IVS

2011 – ben Hajdúsámsonban 62,5% volt a munkaképes korú férfiak aránya, a munkaképes korú nőké pedig 54%. A munkanélküliség alakulása a településen kedvezőtlen tendenciát mutat. 2000-2008.között 11,28 és 15,36 % között mozgott, mely az országos átlag minimum kétszerese volt minden évben. Legnagyobb probléma a munkanélküliségen belül, hogy az alacsonyiskolai végzettségűek aránya magas, mely nehezíti a munkaerő-piacra történő visszakerülésüket. Folyamatosan emelkedik a településen azoknak a száma, akik nem rendelkeznek munkajövedelemmel, 2007. és 2008. között 62,3 %-os növekedés volt megfigyelhető. Közöttük általános iskolai végzettsége közel az 50 %-nak nem volt (2008-ban 45,9 %), számuk 2007-2008. között 62,12 %-kal emelkedett. A munkaerő piaci helyzeten javítana a településen további munkahelyek létesítése új vállalkozások beindulásával, közmunkaprogram, közhasznú foglalkoztatás és közcélú foglalkoztatás kiterjesztésével.

A kérdőíves lekérdés eredménye is azt igazolja, hogy a lakosság a munkahely teremtést tekinti kiemelten fontosnak.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)		nyilvántartott álláskeresők száma (fő)						
	nő	férfi	összesen	nő	%	férfi	%	összesen	
	fő	fő		fő		fő		%	
2008	4355	4560	8915	449	10,3%	610	13,4%	1059	11,9%
2009	4452	4674	9126	633	14,2%	861	18,4%	1494	16,4%
2010	4489	4712	9201	674	15,0%	807	17,1%	1481	16,1%
2011	4513	4752	9265	671	14,9%	803	16,9%	1474	15,9%
2012	4467	4809	9276	n.a.		n.a.		1544	16,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	335	3,9 %	155	n.a.
2011	660	7,6 %	160	n.a.
2012	370	4,3 %	80	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai, RNÖ (becsült adat)

Képzettség:

A népesség összetétele képzettség szerint:

- analfabéta: 2,53%
- érettségivel rendelkezők részaránya: 11,28%
- egyetemi illetve főiskolai oklevéllel 2,72%

(Forrás: KSH 2001. népszámlálás)

Egészségügyi ellátás:

Megépült a Hársfa utcán az „Egészségház”, melyben szakorvosi rendelők és labor létesült. A városban működik védőnői szolgálat öt védőnői körzetben, van két házi gyermekorvos és két fogorvosi körzet. A városban három család orvosi rendelő és két gyógyszertár működik, - van gyógyászati segédeszköz üzlet és optikai szaküzlet. Mindezek ellenére Sámsonkert és Martinka ebből a szempontból ellátatlan.

Lakosság jövedelmi és szociális helyzete:

A lakosság jelentős része munkanélküli, szociális támogatásból él a létminimum alatt. A vállalkozások jövedelemteremtő képessége csökkenő tendenciát mutat, és jellemző vállalkozások megszűnése, - az utóbbi években pozitív elmozdulás tapasztalható.

Társadalmi önszerveződések, egyházak:

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Civil Szervezetek (35 civil szervezet működik):

Tevékenységi kör	Bejegyzett szervezetek száma	Bejegyzett szervezetek aránya Hajdúsámsonban
sport	6	17%
oktatási	5	14%
szociális	4	11%
egyéb	5	14%
természetvédelem	3	9%
kulturális	6	17%
közbiztonság	1	3%
intézményi	1	3%
egészségügyi	3	9%
érdekképviselő	1	3%
	35	100%

(Forrás: www.helyicivil.hu)

A legnagyobb arányban a sport – egyesületek, és a kulturális szerveződések vannak jelen. Előrelépés, hogy ma már három természetvédelmi (környezetvédelmi) szervezet is működik Hajdúsámsonban.

Jelentős tevékenységet kifejtő civil szervezetek:

- Hajdúsámsoni Technikai Tömegsport és Ifjúsági Szabadidős Egyesület
- Harangi Imre Sportegyesület
- 3D Sportegyesület
- Hajdúsámsoni Sporthorgászok Egyesülete
- S-O” Postagalamb Sportegyesület
- Hajdúsámsoni Polgárórség Egyesület
- Hajdúsámsoni Életfa Nyugdíjasklub Egyesület
- Martinkai Lakosokért Egyesület
- Segítők Innovatív Közössége Közhasznú Egyesület
- Egészségért és Sportért Hajdúsámsonban Egyesület
- Családok a Családokért Egyesület
- Hajdúsámson Fejlődéséért Egyesület
- Rákóczi Egyesület

Működő egyházak, ill. gyülekezetek:

- református egyház, római katolikus egyház, görög katolikus egyház, baptistaegyház, , -
- pünkösdi gyülekezet , Hit Gyülekezete, Jehova Tanúi- melyek ellátnak bizonyos szociális és karitatív tevékenységet is.

Az Önkormányzat 36/2013.(II.28) öh. sz. partnerségi határozata tartalmazza a civil szervezetekkel, társadalmi szervezetekkel, egyházakkal a településfejlesztési és településrendezési döntések társadalmi megalapozása érdekében az együttműködés szabályait. Az Önkormányzat döntéseibe e határozat alapján vonja be a lakosságot.

4. Gazdaság:

A település gazdasági szerkezetében mindhárom szektor jelen van, ezzel együtt a település hátrányos helyzetű térségben munkanélküliséggel sújtott, így a szociálisan rászoruló lakosok száma jelentős, az oktatásban a gyermekek jelentős része hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Mindez, továbbá a város működtetése nagy terhet jelent az önkormányzatra nézve.

Az Önkormányzat a város működtetését bevételeiből és saját vagyonából tudja biztosítani, ill. saját vagyonával tudja befolyásolni, - e mellett a legnagyobb munkáltató a településen.

Az Önkormányzat vagyonszerkezete a következő:

Eszközök

A vagyon csoportosítása forgalomképesség szempontjából:

Vagyonelem megnevezése	Az összes vagyonból a vagyon részaránya
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	31,47%
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	57,43%
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	3,61%

Vagyonelem megnevezése	E Ft-ban
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	2.424.324
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	4.424.698
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	277.926

Ágazati szerkezet:

- Az ipar tevékenysége igazodik a környezeti adottságokhoz: élelmiszer és fafeldolgozás, építőanyag és épületelem gyártás, alkatrész beszállítás a jellemző. A nagyobb üzemek iparterületen, ezen belül ipari parkban működnek. Területi elhelyezése megfelelő, környezeti hatása nem zavaró.

- A mezőgazdaság is igazodik a természeti, táji adottságokhoz, amennyiben nem kizárólagos a külterjes szántóművelés, hanem mellette jelentős tényező az erdő és kertgazdálkodás, és csökkenő értékkel az intenzív gondozást igénylő speciális növények termesztése (pl.: dohány, stb.), illetve az állattenyésztés (hobby, kereskedelmi és speciális vonatkozásokban is). A termőföld minőség igen gyenge helyenként 6-7 aranykorona értékű.

- Szolgáltató szektor létrejöttét és fejlődését a települési nagyságrend, a térségi helyzet és a társadalmi strukturáltság is indukálta, de a szolgáltatások színvonala (bár a megkérdozettek nagyobb része meg volt elégedve) nem éri el a városi követelményeket, elsősorban a településen belüli elérhetőségük és a minőségi szolgáltatások terén. A szolgáltatások nagy része Debrecenben érhető el.

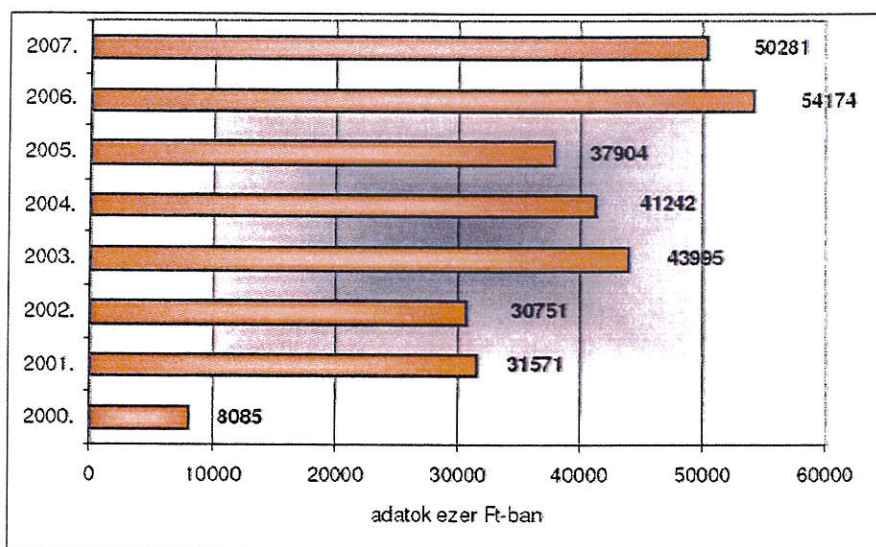
Vállalkozások megoszlása:

A településen az elmúlt években közel kétszeresére emelkedett az iparüzési adót fizető vállalkozások száma – 273-ról 543-ra 2000 és 2007. között -, hasonlóan, ahogyan a foglalkoztatottak száma is jelentősen emelkedett a településen. 2000-ben még 710 fő volt, míg 2007-re 1310 főre emelkedett. A településen a 10 legnagyobb adófizető társaság között kereskedelmi és mezőgazdasági társaságokat találunk. A 10 legnagyobb iparüzési adót fizető vállalkozás 2009. évben:

- Alaszka Kft.
- HAJDÚ TAKARÉK Takarékszövetkezet
- Kerekes-96 Kft.
- Aqua - Plastech Kft.
- Sámson's Gold Kft.
- S + CS Kft.
- Euro - Service Kft.
- Toll - 96 Kft.
- Mont – Org Kft.
- Szilágyi Tüzép Kft.

A legnagyobb munkáltató az Önkormányzat, gazdálkodása meghatározza a település életét.

A kivetett iparüzési adó mértékének alakulása Hajdúsámsonba (adatok ezer Ft-ban)

Az iparüzési adó mértéke jellemzi a gazdaság változásait.

3.1. Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakult:

MEGNEVEZÉS	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK (E FT-BAN)			
	2011.	2012.	2013.	2014.
Intézményi működési bevételek	173.911	95.519	197.345	55.111
Önkormányzatok sajátos működési bevételei	679.510	648.135	171.558	199.466
Önkormányzatok költségvetési támogatása	954.824	1.055.478	1.105.359	960.453
Kiegészítések és visszatérülések	4.060	3.776		
Felhalmozási és tőkebevételek	199	41.337	11.487	1.000
Végleges pénzeszköz átvétel	519	3.311	700	2.429
Támogatásértékű bevételek	658.268	236.547	812.650	1.070.804
Támogatási kölcsönök visszatérülése, igénybevétele, értékpapír kibocsátás bevétele				
Értékpapírok kibocsátásának bevétele		8.000	23.300	4.356
Hitelek				25.343
Pénzmaradvány igénybevétele	294.625	212.989	332.498	363.966
Bevételek összesen:	2.765.916	2.305.092	2.654.897	2.682.928

A KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK SZERKEZETE AZ ALÁBBIAK SZERINT ALAKULT:

MEGNEVEZÉS	KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK (E FT-BAN)			
	2011.	2012.	2013.	2014.
Személyi jellegű kiadások	754.437	779.743	483.190	676.035
Munkaadókat terhelő járulékok	195.737	196.187	110.603	145.045
Dologi jellegű kiadások	521.962	472.200	305.089	444.407
Önkormányzat által folyósított ellátások	393.341	393.364	335.100	293.388
Támogatásértékű kiadások	38.406	55.148	142.361	85.662
Végleges pénzeszköz átadás	17.232	19.682	17.349	20.612
Felhalmozási kiadások	635.771	140.714	816.964	628.319
Hitelek, kölcsönök	12.752	12.752	126.713	62.736
Kiadások összesen:	2.569.638	2.069.790	2.337.369	2.356.204

2014. évben a következő helyi adónemekből származott bevétel:

1. magánszemélyek kommunális adó	36.185 E Ft
2. iparüzési adó	130.640 E Ft
3. építményadó	7.119 E Ft
4. gépjárműadó(40%)	21.429 E Ft

Gazdasági aktivitás különbségei:

A legjelentősebb ipari vállalkozások közül kettő az Ipari park területén működik (Sámson's Gold Kft. és a Mont – Org. Kft.), míg a többi társaság a város egyéb területein. Az Alaszka Kft. élelmiszer kiskereskedelmi tevékenységet folytat, míg a Hajdú Takarékszövetkezet – egyetlen pénzügyi szolgáltatóként nyújt szolgáltatást. A Kerekes-96 Kft. élelmiszer kiskereskedelmi tevékenységgel foglalkozik. Aqua - Plastech Kft. szódavizet gyárt, mely a cég mérnökei által tervezett és szabadalmaztatott licenc alapján elkészített flakonokba töltés után kerül forgalomba a teljes hazai piac számára. A Sámson's Gold Kft. zöldség és gyümölcskonzerveket állít elő szezonálisan, az S+CS Kft. terménytáp- és takarmány felvásárló, feldolgozó, és értékesítő, valamint táp - takarmánykeverő üzemmel is rendelkezik. A Mont – Org. Kft. vas – fém - acél szerkezetek gyártásával és feldolgozásával foglalkozó ipari vállalat, mely a privatizálás során a régi öntöde utódjaként jött létre.

A kereskedelmi és szolgáltató létesítmények zöme a városközpontban található, - a központon kívüli területeken az ellátást másodlagos tevékenységként vállalkozók látják el. Általánosságban hiányoznak a minőségi ellátást biztosító, - továbbá az iparcikk, a vendéglátó, szálláshely szolgáltató kereskedelmi létesítmények.

A kutatás-fejlesztés helyzete:

Kutatás-fejlesztési tevékenységet folytató társaság nincs a településen, de az adottságok megfelelőek.

Turizmus, idegenforgalom:

A város különleges természeti értéke a Hajdúsági Tájvédelmi Körzet részét alkotó, pusztagyepekkel, nedves homoki rétekekkel tarkított Martinkai legelő és a hozzá kapcsolódó tölgyes, amely a település külterületén található. Hajdúsámson igen jelentős mintegy 82 ha természetvédelmi területtel rendelkezik. Hajdúsámson területén található a Martinkai Természetvédelmi Terület, mintegy 300 hektáron. Ezen a területen az országban egyedülálló növényvilág található, kiemelten védett növényfajokkal (pl. kosborfélék). A Martinkai legelőhöz tartozik egy vízgyűjtő terület, melynek időszakosan csodálatos madárvilága (zömmel védett madarak) és környezete vonzza a helyi lakosokat, de a Debrecenieket is. A Hajdúsámsoni erdőterület nagysága 1.319 ha, melynek csaknem teljes egésze magántulajdon. Az erdős, ligetes területek kiváló természetjárási lehetőséget nyújtanak a városlakók számára is.

Vadásztatás

Hajdúsámson híres vadállományáról, ezért több ország vadászhajói is szívesen keresik fel a Vadásztársaságot (olasz, spanyol, amerikai stb.), és adják tovább jó hírét a kifogástalan vendéglátásnak.

A vendéglátásnak sajátos formája a város területén nyaralóval rendelkezők ellátása. A településen két nagyobb kiterjedésű korábbi zártkerti, jelenleg is részben zártkertként használt terület található, melynek jelentős részén hétvégi pihenést szolgáló épületek állnak, s nyaranta

mintegy 2-3000 ezer fővel emelik a Hajdúsámsonban tartózkodók számát. (Sámsonkert és Martinka).

A kiváló adottságok ellenére idegenforgalmi létesítmények, szálláshely szolgáltató létesítmények a városban nem találhatóak, vendéglátó létesítmények alig,- és hiányzik a turizmust és idegenforgalmat szervező infrastruktúra is.

A helyi gazdaságfejlesztés egyéb eszközei:

- A gazdaságfejlesztés fontos eszköze volt az elmúlt években a különböző pályázatokon elnyert támogatás, ezzel együtt a gazdaságfejlesztés, az önkormányzat és a helyi vállalkozók tőkeszegények. Városon kívüli befektetőkkel folytatott egyébként ígéretes tárgyalások (bioetenol üzem, épületelemgyár, stb.) sem hoztak eddig konkrét eredményt.

A helyi gazdaságfejlesztésben legnagyobb szerepe a rendeletalkotás lehetőségével felruházott szervként magának az önkormányzatnak lehet, aki egyben legnagyobb munkáltató, aki a fejlesztések területi rendjét saját tulajdonával is befolyásolni tudja, és elláthatja a koordinációt.

Információs társadalom:

A település számára az internet szolgáltatást a helyi kábeltévé hálózaton keresztül biztosított. A város belterületén 100 %-os lefedettséggel rendelkeznek, a belterületen belül mindenütt tudnak internet szolgáltatást biztosítani. (e-Magyarország pont a könyvtárban).

5. A kultúra szerepe:

A kultúra tágabb értelemben a társadalom felhalmozott tudása és az egyes ember, egyes társadalmi csoportoknak e tudáshoz való viszonya. Köznapi értelemben a kultúra a műveltséget, az iskolázottságot, a művészeteket, a hagyományokat jelenti, - adott társadalom egyes szokásainak és hagyományainak összességét.

A város fejlesztésének sikere nagyban múlik azon, hogy ezeket a szokásokat, helyi hagyományokat, a lakosság identitástudatát, a jó értelemben vett lokálpatriotizmust hogyan sikerül a fejlesztések szolgálatába állítani.

A város kulturális intézményei és közművelődési szervezetei:

- Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény
 - Könyvtár (16 000 kötetes), világháló elérhetőség, e-Magyarország pont,
 - kulturális és közművelődési csoportok, szervezetek:
 - Ficánka és Pillangó mazsorett csoportok
 - kerámia - korongozó szakkör
 - Dínó bábszakkör
 - Néptánc csoport
 - Muskátli Népdalkör
 - Öltögetők Klubja
 - Muzeális tevékenység:
 - Bardi János öntöttvas tárgyak gyűjteménye,
 - Vitéz Bakó István ny. ejtőernyős emléktárgyai,
 - Hajdúsámson régi fényképeken gyűjtemény,

Nagyobb kulturális és művelődési rendezvények tartására alkalmas intézmény a városban nincs, a rendezvényeket az általános iskola aulájában tartják meg.

A városban főtevékenységként kulturális tevékenységet folytató vállalkozás nincs.

6. Települési környezet.

Természeti környezet :

Szennyezett terület a település közigazgatási területén a szennyvíztelep földmedrű tórendszere, valamint a szükséges feltételek nélküli, megtúrt kommunális szeméttelp. A környezetvédelmi szempontból nagyobb figyelmet érdemlő egyéb tevékenységek, illetve területhasználatok a külterületen: szeszfőzde, fémöntöde, almálé üzem, konzervüzem, üzemanyagtöltő telepek, szennyvíztelep, szeméttelp, roncsolt területek, ásványi anyag bányatelkek, a deflációs területek, valamint a zártkerti területek és külterületi lakott helyek (Sámsonkert, Martinka). A terület erdősültsége jónak ítélnélhető, bár a privatizációt követően az erdőterület csökkent, ugyanakkor ellentéte folyamat is észlelnélhető, a gyenge minőségű szántókat erdővel telepítik be. Jelentősebb összefüggő erdőrészek az északi részén találhatók. A település területén (tekintettel a jó építőipari minőségű homok ásványvagyományra) több legális homokbánya is üzemel. A bányaterületek tájrendezése a bányászati törvényekben előírtak szerint valósítandó meg. A rövid és hosszú távú fejlesztések megvalósulása következtében (mint pl. 471-es főút várost elkerülő szakasza) a belterület, a városközpont levegőterhelése csökkenni fog. A tüzeléstechnikai emissziók a vezetékes gázhasználat fokozatos elterjedésével szintén csökkenést fognak eredményezni. Az alternatív energiatermelés a településen jelenleg nem jellemző, lehetőségét ugyanakkor tovább kell fokozni. Összességében elmondható, hogy a város belterületének levegőkörnyezeti állapota a bekövetkező változások hatására kedvezőbb lehet, a területre érvényes terheltségi tartalékok nem veszélyeztetettek. A város településrendezési tervében leírt módosítás a megengedhető terheléseken belüli hatásokat jelent. Külterületen környezetvédelmi szempontból zavaró emissziójú tevékenység nem található, az állattartás, a szemét- és szennyvíztelep emissziója nem éri el a belterületi értékeket.

Településszerkezet:

Hajdúsámson igazgatási területe Nyíradony (Tamásipuszta), Balkány, és Debrecen között,- Hajdúhadházzal és Nyírmártonfalvával határosan terül el. A terület az Alföld nagytájhoz, ezen belül a dél –Nyírséghez tartozik, széles sávban szélbordák alkotta homokkal fedett hordalékkúp síkság, változó domborzattal, jellemzően 100- 160 mBf. terepalakulatokkal. A mély fekvésű részek vízállásosak, vízfolyásokkal szabdalnak. Meghatározó vízfolyás, egyben szerkezeti elem a Hajdúsámsoni főcsatorna, a Liget ér, és a Kati ér. A táj jellegzetesen mozaikos, - dombok, laposabb részek, erdők, szántó és legelő területek váltják egymást, természet közeli és természetvédelmi területekkel váltakozva.

Külterületek:

A terület feltárását a lakott területekkel azonosan a történelmileg kialakult, településeket összekötő utak, a földrészletek megközelítését földutak, dűlőutak teszik lehetővé, így-

- a közigazgatási területet 1/3-2/3 magasságban DNY - ÉK irányban keresztező Debrecen – Nyíradony 471-es országos másodrendű főút, tervezett várost elkerülő szakaszával, a városközpontban leágazó É. - ÉNy. - i irányú Hajdúhadházza vezető 4902 sz. országos út, a Hajdúsámson Martinkával összekötő út, - mely kapcsolat a Martinkától keletre elterülő Tájvédelmi Körzethez, a Csereerdőhöz, és a Debreceni Erdős puszták övezetéhez. Az út Martinkától Debrecen, illetőleg Nyírmártonfalva felé ágazik el.

- Fontos, az egyelőre csak földútként létező Hajdúsámson – Nyírmártonfalva út a Szatmári utca folytatásában. Az út közvetlen kapcsolat Vámspércs - Nyírábrány (országhatár) irányában. Fontos szerkezeti elem a Debrecen – Mátészalka vasútvonal, amely építéskor a település északi peremén húzódott, kettéosztva Hajdúsámson igazgatási területeit, ma már a

vasúton túli beépítések folytán bizonytalan, veszélyes útkeresztezésekkel szeli át a város területét is, -

- Fontos szerkezeti elem a várostól északra lévő mezőgazdasági és erdő területek feltárását szolgáló, a Csokonai utca folytatásában tervezett, - a vasút és az elkerülő út egyetlen szintben eltérő kereszteződésében - Balkány és Geszteréd irányába meglévő földutakat is felhasználva kiépítendő mezőgazdasági út. Kiépülte után jelentős belső út lesz.

A Debrecen – Mátészalka vasútvonal a külterületeket két részre osztja, az északi rész az erdősültebb terület, ahol erdőtelepítésre alkalmas és kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek találhatóak a megyeterv szerint. A Hadházi út mellett található a nagy kiterjedésű, jelenleg használaton kívüli honvédelmi terület (laktanya és tartozékai), - melynek környezete ökológiai hálózatok övezetébe tartozik és részben magterület, - a megyetervben térségi tájképvédelmi övezet. A szántó területekbe gyümölcsösök ékelődnek, tanyák, állattartó telepek, mezőgazdasági üzemi területek találhatóak.

A Debrecen – Mátészalka vasútvonaltól és a város belterületétől délre folytatódik a változatos táj. Az igazgatási terület DK-i, Martinkával és a debreceni Erdős Pusztákkal, Csereerdővel határos rész a Hajdúsági Tájvédelmi körzet (pusztagyeppekkel és nedves homoki rétekekkel tarkított legelő és tölgyes), - egyben a Natura 2000, és az ökológiai hálózatok övezetének, továbbá a térségi tájképvédelmi övezet része, - található továbbá ex lege védett területek (Vizes élőhelyek, mocsarak).

Ugyanezen a területen régészeti lelőhelyek védett területe is található – feltehetően a jelenlegi Martinka településrészt megelőző és elpusztult település helyén.

Ez a terület évszázadokra visszamenőleg nagy múltú szőlőkultúra helyszíne volt, a terület hagyományában a kertművelés máig megmaradt.

A Debrecen – Mátészalka vasútvonaltól és a város belterületétől délre a szántók és a rét legelők a dominánsak, - az erdőterület kevesebb. Tanyák az erdők alján találhatóak, állattartó telepek ezen a részen is vannak, de ma már dominánsan szárnyas állatokat tartanak.

Mezőgazdasági üzemi területek mindkét területrészen találhatóak.

Hajdúsámson központi belterület (Belterület és környezete):

A város a történelem folyamán a környezet adottságai révén, természetes módon jött létre. A szomszédos településeket összekötő hálózat útjai a dombos, vízfolyásokkal és vizes laposokkal tarkított vidék dombhátaiban vezettek. Erre az útra települt rá egyutcás településként az egykori falu, majd az elágazásoknál előbb a szomszédos települések irányába épült tovább, majd erre az úthálózatra rakódtak rá az újabb utcák, közöttük nagyobb, mélyebben fekvő területeket közrezárva.

A telkek eredendően az utcákról mélyen benyúltak a tömbbelsőbe és három részből álltak. Az utca felőli belső telken volt a ház, ezt követte a gazdasági épületeket, állattartó épületeket, terménytárolókat tartalmazó gazdasági udvar, amit a házhoz tartozó nagykert követett. A telkek beépítése a mai fogalmaink szerint oldalhatáron álló fésűs beépítés volt, jellemzően két (három) osztatú tornácós házakkal. A település központja a templom és az iskola volt.

Az így kialakuló spontán szerkezet a mai város szerkezetében is meghatározó, a beépítés a legutóbbi időkig földszintes, családi házas, kertvárosi, ill. falusias beépítés volt.

A központi belterület szerkezetét meghatározó útja a Debrecen- Mátészalka 471-es országos út átkelő szakasza, - a Petőfi utca, Szabadság tér, Rákóczi u, Árpád út, - mely a város főutcája. Ebből ágazik le a központban a Dózsa György út, mely a Hadházi útnál elágazva vezet 4902 országos útként Hajdúhadház irányába. A Rákóczi u.- Árpád utca találkozásánál ágazik le déli irányba a Martinkára vezető Vámospércsi út (Martinkánál ágazik tovább Debrecen és Nyírmártonfalván át Vámospércs felé. Földút, de fontos kapcsolati irány a Sztármári utca, amely Nyírmártonfalva felé vezet.

A Debrecen- Mátészalka vasútvonallal és a Hajdúsámsoni főcsatornával, mint szerkezeti elemmel kiegészülve ez a közlekedési hálózat adja a város gerincét, alapszerkezetét. Az utcahálózat fentiekhez képest besűrűsödött, a telkek tovább osztódtak, nagyjából elvesztették hátsó, kertként művelhető részüket, de máig maradtak belső, vizes, vízfolyásos, mélyen fekvő, be nem épült közrezárt területek. (Ilyen például a Domb u – Kossuth utca közti terület, vagy a Libanyomás).

A városszerkezet súlyos adottsága, amely mára szinte élehetlenné teszi a környezetét, hogy a városon átmenő 471-es országos út egyben a város főutcája, átmenő forgalmával két részre osztja a várost és magát a városközpontot, - a két rész között alig működik kapcsolat. Súlyosbító körülmény, hogy minden adminisztratív és igazgatási, kereskedelmi, oktatási, művelődési, egészségügyi, egyházi intézmény a városközpont Szabadság tér, Petőfi u Széchenyi utcáig terjedő rövid szakaszán, és a Kossuth utca Óvodával záruló szakaszán belül, vagy annak közelében található, - így a városközpont funkcionális használata korlátozott, - annak ellenére, hogy a város intézmény, szolgáltatások stb. ellátottsága főleg a minőség terén hiányos. Remélhető, hogy az országos út tervezett kihelyezése a várost ÉK-ről elkerülő nyomvonalra belátható időn belül megtörténik. A városközpont működését javítani fogja a központ területének a rendezési tervben szereplő fizikai növelése, a központ észak-déli elhúzása, a déli oldal fejlesztése, s két rész közti kapcsolat megteremtése és a Szabadság tér forgalommentesítése. A központ forgalommentesítése az úthálózat működésébe is szükségessé teszi a korrekciót.

A már említett történetileg kialakult szerkezeti – forgalmi utakon túl a város működéséhez szükséges a rendezési tervben szereplő, gyűjtő utak kiépítése, a koncepció szempontjából adottságként kezelve, elsősorban a városközpontot belül elkerülő út (Árpád u – vasútállomás – Domb u. – Garai u. – és a Rózsa és Ibolya utcák között a telekvégekben kiépített útvonal a Petőfi utcáig),

- a Dózsa György u.- Petőfi utca sarkától a vasútállomásig a Domb utcai tömbön átvezető út,

- a Szűcs utca- Petőfi utca közötti szakasz,

- a Vámospércsi utat és a Petőfi utcát a várostól délről elkerülő út, -

- a várost keletről elkerülő gyűjtőút a Nagyszőlőskert utcáig,

- a Csokonai utca gyűjtőút,

- a vasúton túli terület Hadházi úttól a Csokonai utcáig átkötő gyűjtőútja.

A város területét zömében lakóterületek alkotják.

A városközpont megnövelt területe Vt. - településközponti övezet” szerint épülhet be, ami 4,5 m- 12,5 m- ig. terjedő épületmagasságot tesz lehetővé, a főtér irányába magasodva. A beépítés jellege zártosított vagy oldalhatáron álló (intézmények esetében szabadon álló). A jelenlegi épületállomány teljes beépítés mellett néhány középülettől eltekintve nem éri el a kisvárosi elvárt színvonalat (Kivétel a 36 tt.-es iskola, 500 férőhelyes óvoda, polgármesteri hivatal, posta, könyvtár és múzeum épületét – a református templom műemléki környezetét). A városközpont építészeti megjelenését nagyban rontja a közterületek állapota és a parkoló hiány, - közparkok, közkertek hiánya.

A város központja valamennyi közművel rendelkezik.

Sámsonkert:

A 471-es országút keleti oldalára illeszkedő, Hajdúsámson központi belterülettel lassan összeépülő, korábban zártkert rendeltetésű városrész több mint 2000 lakossal. A központjában lévő iskolát határoló telkek és egyes szórvány telkek kivételével építésre szánt terület, de külterület. Megközelítése a 471-es országos útról, ill. Hajdúsámson déli városrész Petőfi utcájáról közelíthető meg a kiépült Szűcs utca gyűjtő úton keresztül. A Debrecenből kitelepülők célterülete.

A területhasználat vegyes, a rendezési terv szerint lakóterület kertvárosi és falusias lakóterületbe, - központjában az alközpont létesítésének szándékával településközponti övezetbe sorolva. Ellátatlan terület, néhány osztályos iskolája és magánbefektetők által létesített kisebb üzletekkel, vendéglátó egységgel. Közművesített, vagy a közművek elérhető.

Sámsonkerthez csatlakozik a ma még beépítetlen, magán tulajdonban lévő korábbi MotoCross pálya, - a „Simara-ring” területe. A szabályozási terv szerint igényesebb lakóterület és rekreációs terület rendeltetésű. A Martinka-Debrecen útról közvetlenül megközelíthető.

Martinka:

Hajdúsámsonhoz tartozó településrész közvetlenül Debrecen igazgatási területének a határán. Természeti környezete kiemelkedő, az Erdős puszták, a Csereerdő és tájvédelmi körzet területéhez csatlakozó, egykoron önálló virágzó település. A legutóbbi időkig zártkert minősítésű, nagyobb részét jelenleg is zártkertként használt, betelepülő terület. A rendezési terv „falusias lakóterületként” tartalmazza a nagy telkek okán, központja településközponti vegyes terület, rendelkezik még sportterülettel és rekreációs területtel. Martinka megközelíthető Hajdúsámson déli városrész Vámospercsi gyűjtőúton keresztül, ill. Debrecen felől lehetséges.

Lakóterületek:

A várostest nagy része lakóterület - telkes, oldalhatáron álló beépítéssel, - a városközpontban van néhány hajlított ház, - a meglévő állomány szinte teljes egészében földszintes.

A kisvárosias lakóterületen jellemző a családi házas beépítés, de minimális mértékben számításba vehető maximum 6 lakásos társasház is. A telekméret, telekhasználat, beépítési mód és beépítési intenzitás (jellemzően 45%, maximum 60%) az itt elvárható életmódhoz, területhasználati és utcakepi elvárásokhoz igazodjon. A társult funkciók közül csak olyan mértékben engedhetők be, amelyek nem zavarják a lakókörnyezetet.

A kertvárosias lakóterületen kizárólagos a családi házas beépítés, az adottságoktól függően oldalhatáron, vagy szabadon álló beépítési móddal, maximum 30%-os beépítési intenzitással. A telekméret és telekhasználat lehetővé teheti a hobbikertészkedést, a minimális mértékű állattartást (emelt szintű tartási követelményekkel), de Martinkán, ill. Sámsonkerttel határosan javasolt lakópark szintű terület kijelölése is (Simara lakónegyed). A társult funkciók közül csak olyan mértékben engedhetők be, amelyek nem zavarják a lakókörnyezetet.

A falusias lakóterület alapvető jellemzője, hogy az udvar állattartás és növénytermesztés szempontjából munkahely is a telekméret és környezet által behatárolt mértékben. Egyéb jellemzők: a társult funkciók közül csak olyan mértékben engedhetők be, amelyek nem zavarják a lakókörnyezetet, de számításba kell venni az önfoglalkoztatás lehetőségét is.

Adottságként kezelve a rendezési tervet a beépítés a városközpontot övezően területeken „Lk. – kisvárosi lakóterület” 4,00 - 6,00 m építménymagassággal, oldalhatáron álló beépítéssel. A központtól kifelé haladva a beépítés „Lke. - kertvárosi” övezetre vált telkes beépítés, oldalhatáron álló beépítési mód mellett 4,5 m építménymagassággal. A város peremén a beépítés „Lf. - falusias” övezetre vált, szintén telkes beépítéssel, oldalhatáron álló beépítési mód és 4,5 m építménymagasság mellett.

Fontos szempont a gyakorlatilag teljes közművesítettségű (vagy elérhetően teljes közművesítettségű) központi területen a közművek, az úthálózat és a telekszerkezet jobb kihasználtsága szempontjából a belső telkek beépíthetővé tétele, ami általában tömbfeltárással valósítható meg. A szabályozási terv erre vonatkozóan a legfontosabb esetekben rendelkezik. A központi belterület lakóterületeinél kell megemlíteni a vasúton túli „Oncsa” városrészt, amely nagyobb részét falusias jelleggel már beépült, a még be nem épült területek kertvárosi övezetként építhetők be. A terület jelenleg a Csokonai utcán és a Kazinczy utcán keresztül

közélmthető meg, mindkét megközelítés egyben vasúti kereszteződés is. A terület ellátatlan, de alapközművekkel, szennyvíz csatornával rendelkezik.

A központi belterület tartalékai a felhagyott temetők, melyek közparkként hasznosíthatók, - és tartalék a Jókai utcára illeszkedő 6,00 m szintkülönbségű felszámolt temető területe, az úgynevezett „temetődomb,” valamint a déli peremen építésre kijelölt jelenleg mezőgazdasági területek.

A lakóterületeknél kell megemlíteni a kettős szabályozás ellentmondásait, a kül-és belterületek valamint az „építésre szánt területek” közti fogalmi zavart, és Hajdúsámson déli peremén lakóterületi használatra kijelölt meglehetősen nagy területek szabályozásának hiányát.

Ipari terület:

A központi belterülethez tartozóan kell megemlíteni a vasúton túl meglévő (és korábban ipari park címmel rendelkező) iparterületet, a mely a Hadházi út mindkét oldalán és a Csokonai útról a Krúdy Gyula utcán tárható fel. Alapközművekkel rendelkezik, és a 471-es út elkerülő szakaszának kiépülte, valamint a 4902-es út 4-es országos útba való átkötése után jó közlekedési kapcsolatokkal, elérhetőséggel rendelkezik, a környezetre nézve ártalmat nem jelentő ipari célra hasznosítható. Iparvágány kiépíthető, és a 471-es út biztosítja a debreceni repülőtér jó elérhetőségét. A betelepült vállalkozások prosperálnak.

Az iparterület, a Hadházi út és a vasút közti területrészt Hajdúsámson egyetlen valójában is zártkert (Mezőgazdasági kertés terület) minősítésű és használatú területrésze, az úgynevezett „Pokoli kert”. Megközelítése járművel egyetlen ponton, a Hadházi út és vasút lámpázott csomópontjából lehetséges, személyforgalom megengedett egy sorompó nélküli vasúti átjáróból. Ellátatlan terület, - ennek ellenére az állandóan ott lakók száma növekszik.

Az iparterületekkel szomszédos a jelen használatában bizonytalan, de jó fejlesztési lehetőséggel rendelkező honvédelmi terület, mely a városi fejlesztések tartalékterülete is lehet.

Kereskedelmi- szolgáltató gazdasági területek:

A bejövő utak városba érkezésének helyén, ill. a város több forgalmilag ellátott területén vannak kijelölve, a környezetre nézve ártalmat nem jelentő létesítmények számára. Jelenleg jellemzően a 471-es országos út Debrecen felől bejövő szakasza mentén helyezkednek el nagyobb területen. Megfelelő piac- terület a városban nincs, a piac jelenleg a városközpont Hunyadi és Béke útja közti fás (korábban közpark) területen működik.

A vállalkozások fejlődését jól szemléltetik az önkormányzat adóbevételei, elsősorban az iparüzési adó:

2014. évben a következő helyi adónemekből származott bevétel:

1. magánszemélyek kommunális adó	36.185 E Ft
2. iparüzési adó	130.640 E Ft
3. építményadó	7.119 E Ft
4. gépjárműadó(40%)	21.429 E Ft

Városi zöldterületek:

Erdemleges közpark a városban nem található, szép közkert a városháza melletti emlékkert és az iskola előtti kert, szép fásított utcák találhatóak a városban, de nem állnak össze rendszerré. Zöldterületnek tekinthető a temető és a felhagyott felekezeti temetők és játszóterek is.

Városi közlekedés:

Hajdúsámson település-földrajzi pozíciója igen kedvező. A település a Debrecen övező hajdúvárosi gyűrű (főként nagyközségi jogállású) északkeleti záró eleme a 471. sz. főközlekedési úton. Ez az útvonal kedvezőtlenül befolyásolja a belváros szerkezetét, mivel észak – déli irányba kettészeli azt, megbontva az egységes képet. Negatív tényező az itt átmenő teherforgalom is. Mint ilyen, Derecske ellenpontja térségi szempontból, mivel a Debrecenről északkeletre fekvő kistérség potenciális tranzitja és csomópontja (Hajdúböszörmény) Hajdúhadház – Bocskai kert – Nyíradony – Balkány - Nyírmártonfalva (Fülöp) - Haláp (Vámospércs) viszonylatában. Egyúttal Debrecen forgalmának tehermentesítésére is alkalmas, alternatív kapcsolati lehetőség a (leendő) S4-S35 (M3) - DAP (déli autópálya), továbbá a 48 sz. út közvetítésével a Nyírábrány határátkelő irányába. A település közelében halad az M3-as autópálya.

A térségen keresztülhalad Hajdúsámson és Nyíradony városok érintésével a 110. sz. Debrecen – Apafa – Nyírbátor – Mátészalka vasútvonal, IC (InterPici) vonat is megáll. Ezzel részt vesz Debrecen város elővárosi közlekedésében.

A helyközi autóbusz-közlekedést a Hajdú Volán Rt. üzemelteti. Legtöbb járat Hajdúsámson érinti a kistérségben. A város területén több buszmegálló is található beleértve a külterületeket is. Helyi autóbusz közlekedés nincs, a helyközi járatok töltik be ezt a szerepet is.

A belvárostól Debrecenig kiépült kerékpárút van. Elkészült a Debrecen-Mátészalka II. rendű főút keretében megvalósítandó Hajdúsámson – Nyíradony szakasz építése (majdnem kész), valamint megépült a városon átvezető szakasz is, ugyanakkor hiányzik a városközpontot Martinkával és Sámsonkerttel összekötő kerékpárút.

Infrastruktúra:

Hajdúsámson infrastrukturális ellátottságára jellemző, hogy rendelkezik az alapvető, humán és műszaki infrastruktúrával, megyei viszonylatban néhol fel is múlja az alapvetőt.

Hajdúsámson infrastrukturális ellátottsága (2000-2008):

És az ellátottság 2014.-ben:

Lakónépeség (Fő)	13.624
Lakásállomány (db)	4744
Ivóvízvezeték hossza (km)	77,6
Közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	4173
Szennyvízcsatorna hálózathossza (km)	61,5
Közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	2397
Gázvezeték hossza (km)	100,5
Település lefedettsége (%)	68
Gázhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	2435
Távbeszélő főállomások száma (db)	1819
Összes belterületi parkterület nagysága (m ²)	20 929
Rendszeres szemétyűjtésbe bevont lakások száma (db)	3700
Elszállított összes hulladék mennyisége (t)	2558
Összes belterületi közút hossza (km)	40,5

(forrás: TeIR, 2013-as adatok)

A településen közüzemi vízmű és vízhálózat üzemel. A szükséges ivóvizet 3 db mélyfúrású kút biztosítja. Hajdúsámson vízműve látja el ivóvízzel Sámsonkert és Martinka település részeket is. A vízmű a jelenlegi vízigényeket kielégíti. Sámsonkertben több helyen az ivóvízhálózat még nincs kiépítve.

A szennyvízhálózat kiépült, legalábbis elérhető. Sámsonkert mellett halad el a gerincvezeték, így az ott is elérhető. A szennyvíz nyomott vezetéken keresztül jut el a debreceni szennyvíztisztító telepre.

Martinka és Pokolikert városrészek számára nem biztosított a szennyvízelvezetés, és az iparterületeken, - bár a közmű elérhető - nincs a hálózat kiépítve.

A város csapadékvíz – elvezetését zárt rendszerű csatornákkal, de inkább nyílt csapadékvíz – elvezető árkokkal, szikkasztóárkokkal oldják meg. Korszerűsítése, bővítése folyamatban lévő projekt.

Az elektromos energiaellátás kiépítettsége 100% - os, ahogy a gázellátó rendszeré is. Azonban nem mindenki csatlakozott még rá a gázvezetékre.

A hulladékszállítást eddig az A.K.S.D. Városgazdálkodási Kft. látta el, 2013. – től már a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. felelős ezért.

A nemrég kiépült kábel TV hálózat kb. 1700 lakást érint, ahonnan az internet is elérhető. A mobiltelefon hálózat lefedettsége 100% - os.

12 nyilvános telefon található a város területén.

A fejlődés legfőbb feltétele az infrastruktúra fejlesztése.

Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek:

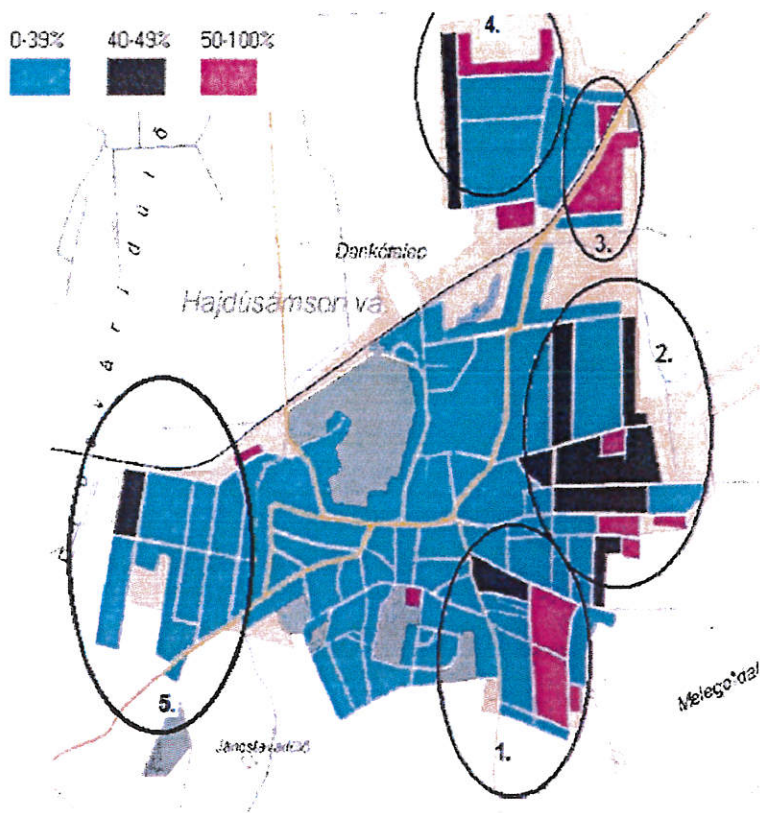
Területi alapú szegregáció az a jelenség, amikor a különböző csoportok közötti társadalmi távolság egyúttal térbeli távolsággá válik, pl. egy-egy településen a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erősen elkülönül egymástól (a szegregáció fogalma alatt kizárólag az alacsony társadalmi státuszú családok koncentrált együttélését értjük). A szegregáció állandósítja a jövedelmi viszonyok, a települési infrastruktúra, és a különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségeit.

Jelen pillanatban Hajdúsámsonnak 3 szegregált területe van: Oncsa, Keleti városrész, és Belterület városközponton kívüli városrész nyugati pereme.

Oncsa: A lehatárolás alapján a 1. szegregációs területként a településhatár - Krúdy Gy. u. - Haladás u. - Bethlen u. - Csokonai u. által határolt utcákat tarthatjuk nyilván.

Keleti városrész: 3 részből áll: A Hajdúsámson déli részén található szegregációs terület a rendelkezésre álló adatok alapján a Nagyszőlőskert út - Vámospércsi út - Harangi u. - Kút u. - Vörösmarty u. – Liszt F. u. - településhatár - Táncsics u. által határolt terület, Nap u. - Bezerédi u. - Szatmári út - Kölcsey u. - Csire u. - Ág u. - Veres P. u. - Esze T. u. - Nagyszőlőskert út - Viola u. - Irinyi u. - településhatár - Kunos Ó. u. - településhatár - Kinizsi P. u. - Szatmári út - Arany J. u. - Nap u. által határolt terület, a Kazinczy u. - Árpád út Hajnal u. – településhatár közötti területeket foglalja magában.

Belterület- városközponton kívüli városrész nyugati pereme.

A település szegregációs térképe (forrás: KSH - IVS)

Jelmagyarázat:

- lila színnel jelölve: szegregált területek (> 50%)
- fekete színnel jelölve: szegregálódó területek (> 40 %)
- 1., 2., 3. – Keleti városrész
- 4. – Oncsa
- 5. – Nyugati városrész

A térképeken látható, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak (vagyis ahol a szegregációs mutató 50 %, illetve a fölötti értéket vesz fel). A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, tehát még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét, de erősen leromlott területnek számítanak. A térkép azonban olyan területeket is megjelöl, melyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

7. Közszolgáltatások:

Oktatás, nevelés:

A városban található általános 20 férőhelyes bölcsőde, óvoda és iskola is.

Az Eszterlánc Óvoda akár 500 fő befogadására is alkalmas intézmény. Állandó 80 fős személyzetével az intézmény 100%-os ellátottságú. A felvételizettek közül mindenkit felvesznek.

Az Eszterlánc Óvoda építészetiileg sem marad el a XXI. század követelményeitől, az Önkormányzat működteti.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermek száma	Óvodai gyógypedagógi ai csoportok száma
2008	720	20	500	1	456	0
2009	720	20	500	1	459	0
2010	747	20	500	1	494	0
2011	732	20	500	1	469	0
2012	741	20	500	1	509	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés, Óvodai statisztika 2012. október 1.

Az Eszterlánc Óvoda

Általános Iskola

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 1310 fő befogadására képes. Az iskola működését 98 fő pedagógus és 37 fő technikai és irodai dolgozó segíti. Az 1938-ban alapított, azóta több szintű oktatási – nevelési intézmény 8 évfolyamból álló általános iskola, a 1999/2000-es évtől 12 évfolyamos alapfokú művészeti iskola. 2010 – óta a Budakalász Gimnázium tagiskolájaként esti tagozatú gimnáziumi képzés folyik, 5 osztályban 160 fővel. Az iskolát jelenleg a Hit Gyülekezete működteti.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	555	597	1152	367	31,9 %
2011/2012	575	563	1138	380	33,4 %
2012/2013	516	541	1057	456	43,1 %

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Egészségügy, szociális ellátás:

Hajdúsámsonban 3 felnőtt háziorvosi, 2 házi gyermekorvosi és 2 fogorvosi körzet, valamint védőnői hálózat működik, - Sámsonkert és Martinka orvosellátása bővítésre szorul.

A sürgősségi ellátást a az önkormányzati Központi Orvosügyelet biztosítja. A terhes és a kisgyermek tanácsadásról a Védőnői Kft gondoskodik 5 védőnői körzetben és a köznevelési intézményekben

Nemrég épült a szakorvosi rendelőket tartalmazó egészségház is. A szakorvosi rendelők számának növelése indokolt

A várost két patika szolgálja ki, indokolt a gyógyszertárak számának növelése elsősorban a városrészekben.

Működik a térségben a Nyíradonyi Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ és a Hajdúsámsoni Mikrotérségi Szociális Szolgálat, melynek feladatai:

Szociális étkeztetés: A rászoruló és eltartottjaik részére átmenetileg vagy tartósan legalább napi egyszeri meleg étkeztetésről gondoskodik. Az ellátás függ a jövedelemtől, az igénybevétel csak orvosi javaslatra történik.

Házi segítségnyújtás: Ingyenes gondozási forma, szociális gondozó segítségével biztosítják. Célja, hogy a gondozott otthonában, lakókörnyezetében nyújtsanak segítséget az önálló életvitel fenntartásához.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: Az önálló ellátás mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítására szolgáló megoldás. Fogyatékkal élőknek, illetve azon 65 év feletti személyeknek működik ez az ingyenes szolgáltatás, akik tudják kezelni a jelzőkészüléket. Kizárólag orvosi javaslatra igényelhető.

Tanyagondnoki szolgáltatás: Hajdúsámson közigazgatási területén belül 1 fő tanyagondnok biztosítja Hajdúsámson, Ligetdülő településrészen belül az alapvető szükségleteket biztosító szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást. Igénybevétele ingyenes.

Nappali ellátás – idősek klubja: A szolgáltatás keretében lehetőség nyílik TV nézésre, videózásra, könyvek, folyóiratok olvasására, szakképzett gondozói felügyelet mellett vérnyomásmérésre, vércukorszint mérésre, jeles napok megünneplésére. A szolgáltatás ingyenes. Lehetőség van ebédrendelésre, helyben elfogyasztható.

A város Esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

Közigazgatás:

A közigazgatási és közszférához sorolható intézmények a településen:

- Polgármesteri Hivatal
- Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Körzeti Megbízotti Irodája
- Polgárőrség Helyi Szervezete
- FM Hivatal Falugazdásza
- Posta
- Hajdú Bihar Megyei Államigazgatási Hivatal Járási Hivatala
- Építésügyi Szolgáltató pont

A településen ellátatlan szolgáltatások elérhetősége és az elérési idő

<u>Intézmény típusa</u>	<u>Központ</u>	<u>Elérési idő</u>
Állategészségügy	Debrecen	18 perc
Erdészeti Igazgatóság	Debrecen	18 perc
Gyámhivatal	Debrecen	18 perc
I.fokú építési hatóság	Debrecen	18 perc
Kistérségi ÁNTSZ	Debrecen	18 perc
Körzeti Földhivatal	Debrecen	18 perc
Államigazgatási Hivatal	Debrecen	18 perc
Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal	Debrecen	18 perc
Növényegészségügy	Debrecen	18 perc
Okmányiroda	Debrecen	18 perc
Polgárvédelmi kirendeltség	Debrecen	18 perc
Regionális MKRK	Debrecen	18 perc
Regionális MKKK	Debrecen	18 perc
Állami Főépítész	Debrecen	18 perc
Tűzoltóság	Debrecen	18 perc
Városi Bíróság	Debrecen	18 perc
Városi Ügyészség	Debrecen	18 perc
Építésügy		
Országos Választó Kerület	Hajdúhadház	13 perc
Rendőrkapitányság	Hajdúhadház	13 perc
Bányakapitányiség	Miskolc	1 óra 34 perc
ABEV	Nyíregyháza	48 perc
Regionális Munkaügyi Központ	Nyíregyháza	48 perc
Regionális ÁNTSZ	Szolnok	2 óra 20 perc

(Forrás IVS Hajdúsámson)

Sport, szabadidő, közművelődés:

Művelődési szokások, hagyományok, gyűjtemények:

működik egy majorett csoport nagyon szép eredményekkel, kerámia-korongozó szakkör, Dínó bábszakkör, néptáncsoport. Minden évben megrendezésre kerül a farsangi bál, március 15-ei koszorúzás a Petőfi-szobornál, falunap-majális május hónapban, augusztus 20-i rendezvény, szüreti felvonulás és bál.

Az önkormányzat igyekszik az egyszerre több településen is megrendezésre kerülő, országos sportrendezvényekhez, programokhoz csatlakozni. (pl: Kihívás napja, Mobilitás hét). Támogatják a helyi sportrendezvényeket (Május 1 kupa, Juniális, Sámson kupa, stb.). Az elmúlt években létrejöttek különböző szakosztályok (ökölvívó, asztalitenisz, sakk, fogathajtó)

és növekedésnek indult a labdarugó szakosztály is. Ezen szakosztályok három egyesületbe tömörülnek:

- Hajdúsámsoni Technikai Tömegsport és Ifjúsági Szabadidős Egyesület. Ezen egyesület tevékenysége csak a labdarúgásra orientálódik, 8 szakosztályt (felnőtt, ifjúsági, serdülő, gyerek, öregfiúk, U-7, U-9, U-11) működtet.
- Harangi Imre Sportegyesület. Ezen egyesület fogja össze jelenleg az ökölvívó, asztalitenisz, sakk és fogathajtó szakosztályokat.
- 3-D Sportegyesület. Íjászat, kézilabda-utánpótlás nevelése történik ezen egyesületben.

Az önkormányzat sportlétesítményeinek állapota elmarad az átlagos elvárt városi szinttől. A műfüves pálya lehetőséget teremt több sportág művelésére. A sportpálya melletti öltöző épülete felújításra szorul.

Fontos szerepe van a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben megépült tornacsarnoknak és a régi kis tornateremnek, melyek biztosítják a tanuló ifjúság és a helyi egyesületek edzéseinek a helyszínt, - de nem pótolja egy városi sportcsarnok és (uszoda), és városi sportpálya szerepét.

A közösségi funkciók közül az alábbiak működnek a városban

- Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény, amelynek múzeum részében Bardi János öntöttvas kályhagyűjteménye és időszakos kiállítások kapnak helyet (Szabadság tér 7.) Az intézmény keretein belül működnek a város művészeti közösségei, a Mazsorett Csoportok, Muskátli Népdalkör, Öltögetők Klubja.
 - e Magyarország internet elérési pont (Szabadság tér 7.)
 - II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Könyvtára (Kossuth u. 2- 8.)
 - Martinkai Közösségi Ház (Iskola u. 3-5.)
- Szórakozás és szabadidő eltöltésre szolgáló létesítmények:
- Sportpálya (Kossuth utca 14.)
 - Fogathajtó pálya (Eperkert u. 1981/20. hrsz.)
 - Játsszóterek 4 db (Radnóti u., Szeder u., Csokonai u., Martinkai Közösségi Ház udvara.

Közbiztonság:

Hajdúsámson város és vonzáskörzetének bűnügyi helyzete és tendenciái már évek óta nem változtak jelentősen. A bűncselekmények között továbbra is a vagyon elleniek képezik az ismertté váltak közel 2/3-át. Az ismertté vált bűncselekmények közel felét teszik ki az erőszakos, garázda jellegűek, melyek jelentős része magánterületen történik.

A közterület rendje jónak mondható, jellemzően nem történnek a településen erőszakos bűncselekmények. A közterületek és nyilvános helyek (italboltok) rendőri ellenőrzése folyamatos. Kedvezőtlen tendencia a garázdaság számának jelentős emelkedése, amely elsősorban az italboltok, vendéglátóhelyek környékén történik.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a legtöbb ismertté vált bűncselekmény a város központjához köthető, törekedni kell arra, hogy a lehetőségekhez képest minél több időt töltsön el a közterületi szolgálat ezen a helyen, és be kell vonni a polgárőrség aktuális szolgálatát is.

Közlekedési szempontból a legveszélyesebb a várost átszelő 471-es számú főút szakasza. A balesetek nagy része ezen a szakaszon történik. A baleseteket előidéző fő okok maga az átmenő forgalom, a forgalom nagysága. A város belterületének biztonságosabbá tételéhez nagymértékben hozzájárul a közlekedési jelzőlámpa, mely a forgalmat lelassította. Végző és jó megoldást az átmenő forgalom kihelyezése jelentené.

Tekintettel a megnövekedett gépjárműparkra továbbra is gondot jelent a városközpontban a parkolóhelyek hiánya, - így bizonyos napszakokban csak fokozott ellenőrzésekkel érhető el a szabályok betarttatása.

Nagy figyelmet kell fordítani a gyalogos és kerékpáros közlekedésben részt vevők ellenőrzésére, hiszen ők válnak leginkább közlekedési balesetek áldozataivá. Különösen nagy gondot kell fordítani arra, hogy a gyerekek minél előbb elsajátítsák a biztonságos közlekedés szabályait.

8. Városrészek kijelölése:

A városon belüli egyes eltérő adottságú földrajzilag és építészeti karakterében is elkülönülő tulajdonágú területek városrészként is elkülöníthetők, - az alábbi városrészek jelölhetők ki:

Városközpont városrész: Keletről a Keleti városrész, délről és nyugatról a városközponton kívüli terület, északról a vasútvonal határolja a Városközpontot

Keleti városrész: Hajdúsámson keleti részén helyezkedik el, észak – déli irányban nagy kiterjedésű, szegregálódó terület. (Árpád utca, Vámospércsi úttól keletre)

Belterület, városközponton kívüli városrész: A városközponttól délre és nyugatra elterülő belterület.

Oncsa városrész: Hajdúsámson vasúton túli, északkeleti részén fekvő lakóterület.

Sámsonkert városrész: Sámsonkert a város dél-délnyugati részén lévő önálló lakóterület (lakott külterület)

Martinka városrész: Hajdúsámson délkeleti részén lévő önálló lakott külterület.

Ipari terület és Pokolikert városrész: A Debrecen - Mátészalka vasútvonaltól északra, a város északi részén a Hadházi út mindkét oldalán a tervezett elkerülő útig terjedő terület.

9. Örökségvédelem:

A természeti értékeket törvények, rendeletek határozták meg, a településrendezési tervek az érintett hatóságokkal egyeztetve feltüntetik.

Az épített értékek számbavételét a hatályos településrendezési terv alátámasztó munkarészének értékvizsgálata tartalmazza, védelmükről országos, ill. helyi rendelet gondoskodik.

III. HELYZETÉRTÉKELÉS

1. SWOT analízis

Erősségek	Lehetőségek	Veszélyek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - közvetlenül elérhető régió központ, Debrecen város közelsége, - jó kistérségi kapcsolatok, - mezőgazdasági hagyományok, - természetközeli területek, vonzó települési környezet, tájgátálkodás, - túrisztikára, rekreációra alkalmas területek, - beépíthető kijelölt lakóterületek, - beépíthető iparterületek, minősített ipari park, - kisvállalkozások reletíve magas száma, - kiépített alapközművek, - szállításra alkalmas homok ásványvagyon, - oktatás, egészségügyi alapellátás biztosított, - jól működő szociális ellátottság - dinamikusan növekvő lakosszám, - a növekvő lakosszámon belül magas a fiatalok aránya, - vállalkozó szellemű önkormányzat, - fejlesztések folyamatos értékelése, - kiépített telefon, internet és kábeltelevíziós hálózat. 	<ul style="list-style-type: none"> - az együttműködés elmélyítése, az együttműködés területeinek behatárolása, - aktív marketing tevékenység, a befektetési lehetőségek felkutatása, koordinálása, - munkahelyteremtés ösztönzése, - a gyengébb adottságú mezőgazdasági területek erdősítése, gyümölcsösök telepítése, feldolgozó tevékenység bővítése, - állattartás növelése, - az élelmiszeripari potenciál kihasználása, - az iparterületek kiejánlása, a közlekedési kapcsolatok, 471-es országos út elkerülő szakaszának megépítése, és a hadházi út fejlesztése, a jelenlegi 4-es útba való átkötése révén, iparvágány építésével, - Debrecennel együttműködve a térségi vasút megteremtése, - a középfokú oktatás megteremtése, szakmunkás képzés, - kis és középvállalkozások támogatása, - a kiváló természetközeli területek adottságainak feltárása, kihasználása, - a túrizmus fejlesztése, szervezetének léterhozása - a lakóterületek spontán beépülését felváltó szervezett, tudatos fejlesztés, az infrastruktúra fejlesztése, - az intézményhálózat kiterjesztése, városi funkciók megtelepülésének támogatása, - az ipari vállalkozások 	<ul style="list-style-type: none"> - Debrecen dominanciája esetleg arra serkentheti Hajdúsámsont, hogy a városi funkciók erősítéséről, és a lakosság jobb ellátásáról lemondjon. - a 471-es országos út elkerülő szakasza megépítésének hiányában a városközpont nem élhető, nem fejleszhető. - Az elkerülő út és a hadházi út kiépítésének hiányában az iparterületek és az ipari park nem közelíthető meg versenyképesen, - befektetések elmaradnak, - önerő hiánya, nem fejlődik a közigazgatás, közellátás, szolgáltatások, - kiképzett munkaerő elvándorlása,, - nem növekszik a vállalkozói és a civil szféra kultúrát támogató hajlandósága, - állami támogatások csökkennek, - az infrastrukturális fejlesztések elmaradnak, - nem oldódik meg a helyi közösségi közlekedés -a városrészek közti különbségek nem csökkennek, az esélyegyenlőség nem javul, - a leszakadó rétegek aránya nő, a társadalmi feszültségek kiéleződnek, - az újonnan beépülő lakóterületek spontán 	<ul style="list-style-type: none"> - Debrecen közelsége és túlsúlya egyoldalú kapcsolatot eredményez, - a város elérhetősége rossz, mára már a fejlődés akadálya (471-es út, - hajdúhadházi kapcsolat, nyírmártonfalvi út hiánya) - a várost keresztező 471-es országos út műszakilag önmagában sem felel meg, a várost részekre szakítja, baleset, a központban életveszélyes, - az egyes településrészek közvetlenül nem kapcsolódnak a központhoz, az elérhetőség helyi közlekedés hiányában a helyközi autóbuszra hagyatkozik, leszakadó városrészek, - a vasúti közlekedés nincs kihasználva, városi kapcsolata használatát nehezítené teszi, - a településen városi funkciók hiányoznak elsősorban a kereskedelem és a szolgáltatásokban, de művelődés és szabadidő terén is, - lemaradó tercier szektor, - kevés a sport terület, - középfokú oktatás a városban nincs, a diákokat Debrecenbe hordják, - a nagyarányú beköltözés folytán a lakosszám- növekmény többségében képzetlen, vagy alacsony státusú , - magas a munkanélküliség, a munkaerő szakmai

	<p>fejlődéséhez szükséges K+F-es képzési kapacitás a térségben rendelkezésre áll,</p> <ul style="list-style-type: none"> - a határmenti együttműködés lehetőségeinek feltárása, kibontása, - térinformatikai városirányítási rendszer létrehozása, - városi információs és tájékoztató rendszer kiépítése, - a civil szféra erősítése, partnerségi kapcsolatok kiépítése 	<p>beépülése elsősorban az infrastruktúra területén később kezelhetetlen állapotot okozhat,</p> <ul style="list-style-type: none"> - a lakosság gyors emelkedése a város ellátási kötelezettségét növeli, jelen helyzetben - nő a leszakadó réteg, nő a támogatásra szoruló családok száma. 	<p>képzettsége alacsony,</p> <ul style="list-style-type: none"> - sok a hátrányos helyzetű család, a szociálisan támogatandók száma, - helyben kevés a munkahely, magas az ingázók száma, - tőkeshegény vállalkozások, befektetések elmaradása, hiánya, - a gazdasági és pénzügyi szolgáltatások száma és színvonala alacsony, - a mezőgazdasági területek gyenge minőségűek, a mezőgazdasági potenciál, az adottságok nincsenek kihasználva, - az állattartás jelentősen elmarad a hagyományoktól, - élelmiszeripari lehetőségei nincsenek kihasználva, - csökken a mezőgazdaságból élők száma, - a várost szerkezeti problémák terhelik, hagyományosan beépült szűk, burkolatlan utcák, az újonnan beépülő városrészek infrastruktúra hiánya, - belvizes területek, - közparkok hiánya,
--	--	---	--

Szöveges összefoglalás:

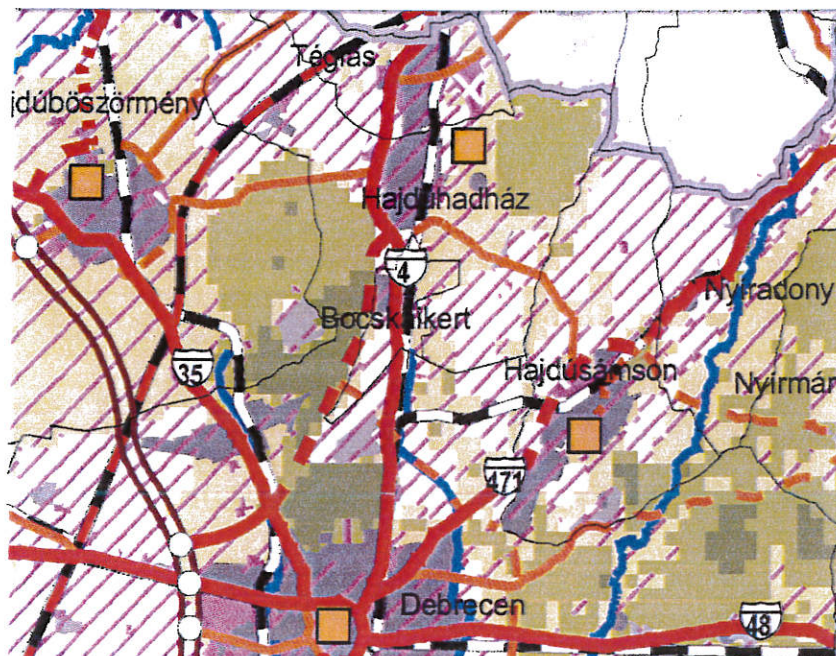
Hajdúsámson jó, és fejleszthető térségi, ill. közlekedési kapcsolatokkal, területfelhasználással rendelkezik, - de az adottságok nincsenek kihasználva.

- Hajdúsámson települést a 471-es országos jelentőségű út határozza meg, ami a város gerincét adja, ugyanakkor elvágja a településrészeket, - áthelyezése az elkerülő út révén folyamatban van. Az egységes szerkezetet osztja továbbá a Debrecen-Nyirbátor vasútvonal.
- Területileg, kapcsolataiban és az ellátás, szolgáltatások minőségében is leszakadó, ugyanakkor a betelepülők száma alapján folyamatosan növekvő kellemes kertvárosi településrészek alakultak ki, - ezek Martinka, Sámsonkert, és kevésbé Oncsa városrész. A leszakadó városrészek elérhetőségét és ellátását javítani kell.
- Megosztott, a település méretéhez képest kicsi és funkció hiányos a városközpont.

- A városban az alapellátás, ezen belül a - gyermekellátás, alapfokú oktatás, szociális ellátás és gondoskodás, az egészségügy (részben a szakellátás is) jónak mondható, - a városközpontban koncentrálódik, fejlesztésük a városrészekben is indokolt.
- A városban hiányoznak, ill. nem teljes körűek a középfokú ellátás intézményei (szolgáltatások, iskola, egészségügy, művelődés, szabadidő, sport).
- Hiányoznak a városban a minőségi ellátást biztosító kereskedelem, gazdasági és pénzügyi szolgáltatások, a vendéglátás és a túrizmus létesítményei. A magasabb ellátást a lakosság ingázással, Debrecenben éri el.
- Beépíthető lakóterületek rendelkezésre állnak, - a lakos szám folyamatosan, bár csökkenő intenzitással nő, ezzel növekednek az ellátási gondok, de a lakóterületi igény a belső feltárásokkal együtt hosszú távon kielégíthető. A lakosság növekedésének utánpótlását elsősorban a Debrecenből betelepítők jelentik. Sajnálatos módon a lakosság növekedése a képzetlen, alacsony státusú, szociális ellátást igénylő lakosok számának növekedését is jelenti.
- Beépíthető gazdasági területek rendelkezésre állnak, de nincsenek kihasználva. Újabb jelentős ipari vállalkozás nem telepedett meg a városban, a helyi kis és középvállalkozások tőkeszegények – kellő számú munkahelyet nem teremtenek, bár jelentőségük nem elhanyagolható, növekedésük, fejlődésük kimutatható.
- Az ipari terület a közúthálózat fejlesztését követően térségi jelentőségű adottságokkal rendelkezik. Hajdúsámson területhasználatában a tájterhelhetőség és a térségi fejlesztési potenciál figyelemre méltó.
- A város közigazgatási területe jelentős tájvédelmi, természetvédelmi és természet közeli területtel rendelkezik, magas az erdősültség, az ebben rejlő potenciál nincs kihasználva. A túrizmus, a szabadidősport, a vendéglátás intézményi rendszere hiányzik, nem alakult ki.
- Hiányosak a városi szintű közparkok és a zöldfelületek egymásra épülő rendszere, hiányoznak a városi szintű parkolók.
- Az infrastruktúra alapszinten adott, és fejleszthető, a közterületek állapota kívánivalót hagy maga után. A városon belüli utak állapota, és kiépítettsége hiányos, - kiépítésük az esélyegyenlőség miatt is fontos feladat.
- A fejlődés szempontjából Hajdúsámsonnak létkérdés az infrastruktúra fejlesztése.
- Megoldandó az egyes városrészeket sújtó belvíz elvezetése .
- Környezetvédelmi krízis helyzet jelenleg nincs, a város környezetvédelmi programmal rendelkezik.
- A termőföld gyenge minőségű, a város azonban jelentős mezőgazdasági és állattenyésztési hagyományokkal rendelkezik, - így a lehetőség elsősorban a zöldség- gyümölcsstermesztés, biogazdálkodás, állattenyésztés és élelmiszeripar fejlesztésére adott, - a jövőbeni fejlődés nagy lehetősége.
- A munkanélküliség jelentős, a helyben foglalkoztatás teljes körűen nem biztosított magasabban képzett munkaerő nem áll rendelkezésre. A lakosság a földrajzi közelséget és a relatíve jó közlekedési viszonyokat kihasználva a megye székhelyén dolgozik (ingázás),
- Növekszik a szegregátumokban élők száma.
- Debrecen város közelsége meghatározó jellegű. Hajdúsámson a debreceni agglomeráció része, mi több a fejlődés tendenciájában Debrecen szubúriája. Hajdúsámsonnak építenie kell Debrecen gazdasági és szellemi potenciáljára, a térségi együttműködésre.
- A helyzetértékelés és az érintettekkel történt egyeztetések alapján eldőlni látszik az a kérdés, hogy meg kell –e elégedni azzal, hogy a város Debrecen alvóvárosa legyen.

Az erős debreceni kötődések ellenére a városnak önálló, saját lábon álló településnek kell maradnia, kihasználva a helyi identitástudatot is.

- a kistérségi, a partnerségi viszony keretében történő együttműködés jelentős tartalékokat jelent. A Debrecennel való kapcsolat nem csak a területrendezés, hanem a területfejlesztés terén is az együttes tervezéssel hozhat eredményt Hajdúsámson számára.
- A térség maga is jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik. A környező települések elérhetőségében a hiányzó kapcsolatokat (Nyírmártonfalva- Vámospércs- Nyírábrány, - 4-es országos út, ill. autópálya elérhetősége) meg kell teremteni.

Tájterhelhetőség
(Forrás: - Hajdú Bihar Megye Trt.)

Mellékletek:

- kérdőíves lekérdezés kiértékelése.

KÉRDŐÍV KIÉRTÉKELÉSE
Hajdúsámson – településfejlesztési koncepció tervezetéhez
(a beérkezett válaszok összesítése)

1. A város melyik vonását tartja legjellemzőbbnek?	Értékelje 1-től 5-ig
1. mezőgazdasági jellegű város	2,76
2. jelentős ipari lehetőségekkel rendelkező város	1,70
3. idegenforgalmi adottságokkal rendelkező város	1,35
4. hangulatos kisváros, a lakóterületek a meghatározók	2,23
5. beépíthető lakóterületekkel rendelkező település	3,17
6. sok a zöld felület, parkok száma	1,88
7. nevelési/oktatási intézményi ellátottság	4,11
8. egészségügyi intézményi ellátottság/ szolgáltatások	3,94
9. szociális intézményi ellátottság/szolgáltatások	4,00
10. kereskedelmi üzletekkel való ellátás, szolgáltatásokkal való ellátottság	3,71
11. helyi tömegközlekedés	2,76
12. kulturális, sport, szabadidő iránti igények kielégítése	2,71
13. előnyös a megyeszékhely, Debrecen közelsége	3,88
14. egyéb:.....	
2. Értékelje a mindennapi közérzetét befolyásoló alábbi tényezőket	
1. ivóvíz ellátás	4,70
2. gázellátás	4,76
3. elektromos ellátás	4,41
4. telefon ellátás	4,59
5. csatorna hálózat	4,35
6. zöldfelületek, parkok, játszóterek	2,71
7. sportolási lehetőségek	2,41
8. kulturális szolgáltatások	2,35
9. szórakozási lehetőségek	2,18
10. étel-miszer és zöldségellátás	4,00
11. egyéb kereskedelmi üzlethálózat	2,53
12. vendéglátóipari üzlethálózat	2,41
13. közbiztonság	2,47
14. egészségügyi ellátás	4,05
15. oktatási lehetőségek	3,82
16. városon belüli közúthálózat	2,23
17. városon átmenő országos főút	1,94

18. tömegközlekedés	3,11
19. kerékpározási lehetőség, kerékpár utak	3,05
21. köztisztaság, szemétszállítás, hulladékkezelés	3,41
21. gazdasági fejlődés	1,76
22. munkalehetőségek, elhelyezkedési lehetőségek	1,65
23. a város épített környezetének védelme (városkép)	2,06
25. lakáshelyzet	2,88
3. Debrecen az elérhető munkahelyek, iskola, kereskedelem, szolgáltatások, művelődés, szórakozás terén is meghatározó.	
a) Ön szerint a földrajzi közelség miatt ez így elfogadható?	
1. Igen	76,4 %
2. Nem	23,6 %
b) Mindezeket városon belül is elérhetővé kell tenni?	
1. Igen	94,0 %
2. Nem	6,0 %
4. Ön szerint mi legyen a település legfontosabb fejlesztési célja: - munkahelyteremtés, - közbiztonság, - útépités, burkolt utak, járdák építése, - földek megművelése, - családi gazdaságok támogatása, - csapadékvíz elvezetés, - parkok, zöldfelületek létesítése, - városközpont fejlesztése, - terek fásítása, - két új háziorvosi körzet	
5. Kérem alkosson három csoportot az alábbi lehetőségekből a következők szerint a leginkább megvalósításra váró fejlesztések, (1) kevésbé fontos fejlesztések (2) legkevésbé fontos fejlesztések (3)	
1. az átmenő forgalom kivitele a városközpontból,	1,17
2. közút fejlesztések, utcanyitások	1,58
3. burkolatlan utak burkolása	1,17
4. járdaépítések	1,17
5. kerékpárutak építése	1,41
6. belvízrendezés	1,00
7. belváros parkolási lehetőségeinek javítása	2,11
8. egységesebb városkép	1,65
9. zöldfelületek, parkok, játszóterek növelése	1,58
10. ivóvíz minőségének javítása	2,11
11. csatornahálózat kiterjesztése	2,00
12. intézmény hálózat fejlesztése (egészségügy, oktatás, igazgatás)	1,76
13. kereskedelmi ellátás fejlesztése	2,00
14. művelődés, szabadidő, sport, szórakozási lehetőségek bővítése	1,70
15. munkahely teremtés	1,00

16.	iparterületek növelése	1,60
17.	mezőgazdasági feldolgozóipar fejlesztése	1,35
18.	vállalkozások élénkítése	1,11
19.	a lakókörülmények javítása	1,52
20.	egyéb	

6. Ön szerint hangulatát, jellegét, tekintve milyen településsé kellene a városnak válnia ahhoz, hogy Ön jobban érezze magát?

- rendezettebb település, - városközpont megújítása, - több rendőr, nagyobb közbiztonság, - belvíz rendezés, - fejlettebb infrastruktúra, - több munkahely, - vonzó lakó és pihenő övezetek, - összetartó közösség, - több, a lakosságot összetartó program

7. Mennyire tartja magát tájékozottnak a város közügyeit illetően?

1.	Nagyon tájékozott,	6,0 %
2.	Tájékozott,	35,0 %
3.	Részben tájékozott,	53,0 %
4.	Nem tájékozott,	6,0 %
5.	Nem tudja / nem válaszol	

8. Ha részben, vagy nem tájékozott, ennek mi az oka?

1.	nem megfelelő a tájékoztatás	47,0 %
2.	nem érdeklődik	23,5 %

9. Mennyire elégedett a képviselő-testület tevékenységével?

1.	Nagyon elégedett	6,0 %
2.	Elégedett	29,4 %
3.	Részben elégedett	47,0 %
4.	Elégedetlen	6,0 %
5.	Nem tudja /nem válaszol	17,6 %

10. Mit üzen a település vezetőinek?

- a város fejlesztése legyen az első, - érvényesüljön a városérdek, - a vezetők, képviselők vállalják döntéseiket, - kitartás, - szakemberekre támaszkodjanak, - biztosítsák a pályázatok nagyobb nyilvánosságát,

DEMOGRÁFIA

11. A válaszadó foglalkozása:

1.)	segédmunkás	
2.)	szakmunkás	17,6 %
3.)	adminisztratív dolgozó	11,7 %

4.)	középvezető	17,6 %
5.)	vezető	41,1 %
6.)	értelmiségi	41,1 %
7.)	magánvállalkozó	23,5 %
8.)	mezőgazdasági vállalkozó	
9.)	tanuló	
10.)	nyugdíjas	
11.)	háztartásbeli	
12.)	gyed	
13.)	munkanélküli	
12. A válaszadó iskolai végzettsége:		
1.)	8 általános vagy kevesebb	
2.)	Szakmunkásképző	
3.)	Szakközépiskola	23,5 %
4.)	Gimnázium	11,7 %
5.)	Felsőfokú	58,8 %
13. Mióta él a településen?		
1.	0 – 5 éve	5,8 %
2.	6 – 10 éve	5,8 %
3.	11 – 20 éve	11,7 %
4.	több, mint 20 éve	70,5 %
	nem él a településen	5,8 %
14. Tervezi-e, hogy a közeljövőben változtat a lakáskörülményein?		
1.	Igen	5,8 %
2.	Nem	35,2 %
15. Milyen módon szeretne változtatni lakáskörülményein?		
1.	a jelenlegi házat / lakását cseréli el,	
2.	lakást vásárol a településen,	
3.	házat vásárol a településen,	5,8 %
4.	építkezik a településen,	
5.	elköltözik a településről,	5,8 %
6.	egyéb,	
7.	nem válaszol, nem tudja	88,2 %
16 Jelenleg a településen dolgozik?		
1.	Igen	94,2 %
2.	Nem	5,8 %
17. Mi az oka annak, hogy nem Hajdúsámson városban van a munkahelye? - nincs lehetősége		
18. Ha a településen dolgozik, mennyire elégedett jelenlegi munkakörével ?		
1.	nagyon elégedett	11,7 %
2.	elégedett	41,1 %
3.	részben elégedett	29,4 %
4.	nem elégedett	5,8 %

5.	nem tudja/nem válaszol	12,0 %
29. Van-e lehetősége munkahelyet változtatni?		
1.	igen	29,4 %
2.	nem	41,1 %
20. A válaszadó neme:		
1.	Férfi	23,6 %
2.	Nő	76,4 %
21. A válaszadó életkora:		
év	
22. A válaszadó elérhetősége:		
	
23. Név:		

1. kérdéskör:

„A város melyik vonását tartja legjellemzőbbnek?”

- jellemzőnek, kedvezőnek értékelték a nevelési, oktatási ellátottságot, - az egészségügyi intézményi ellátottságot, - a szociális intézményi ellátottságot, - (4-es, vagy a feletti pontszám),
- jónak, előnyösnek ítélték Debrecen közelségét, - a kereskedelmi, szolgáltató üzletekkel való ellátottságot, - a beépíthető lakóterületeket (3-as pontszám felett),
- nem tartják jellemzőnek, jónak az idegenforgalmi adottságokat, - az ipari lehetőségeket, - a zöldfelületek, parkok számát, - a hangulatos kisváros jelleget, - a kulturális, sport és szabadidő igények kielégítését, - a mezőgazdasági jelleget, - a helyi tömegközlekedést, (3 pont alatt),

2. kérdéskör:

„Értékelje a mindennapi közérzetét befolyásoló alábbi tényezőket”.

- mindennapi közérzetüket **leginkább meghatározza** az ivóvíz, a gáz, elektromos, telefon, szennyvízcsatorna, élelmiszer és zöldségellátás, egészségügyi ellátás, oktatási lehetőségek (4 pont, vagy a felett),
- továbbá meghatározónak tartják a tömegközlekedést, a kerékpározást, kerékpárutakat, - a köztisztaságot és szemétszállítást, (3,0 pontszám felett),
- a mindennapi közérzet szempontjából **a legkisebb befolyást** a zöldfelületek, parkok, - sportolási lehetőségek, - kulturális szolgáltatások, - szórakozási lehetőségek, - kereskedelmi üzlethálózat, - vendéglátóipari üzlethálózat, - közbiztonság, - városon belüli közúthálózat, - városon átmenő országos főút, - gazdasági fejlődés, - munkalehetőségek, - városkép, - lakáshelyzet jelenti, (3 pontszám alatt).

3. kérdéskör:

„Debrecen az elérhető munkahelyek, iskola, kereskedelem, szolgáltatások, művelődés, szórakozás terén is meghatározó”

- A válaszadók több, mint háromnegyede Debrecen túlsúlyát elfogadhatónak találta, ugyanakkor 94 %-uk ezen szolgáltatásokat szükségesnek tartották városon belül is elérhetővé tenni.

4. kérdéskör:

„Ön szerint mi legyen a település legfontosabb fejlesztési célja”

Jellemzően az alábbi célok merültek fel:

- munkahelyteremtés, - közbiztonság, - útépités, burkolt utak, járdák építése, - földek megművelése, - családi gazdaságok támogatása, - csapadékvíz elvezetés, - parkok, zöldfelületek létesítése, - városközpont fejlesztése, - terek fásítása, - két új háziorvosi körzet

5. kérdéskör:

A felsorolt fejlesztési célokat fontosságuk megítélése alapján rangsorolni kellett:

A válaszadók **leginkább megvalósításra váró fejlesztésnek** (fontosságuk sorrendjében)

- a munkahelyteremtést, - a belvízrendezést, - a vállalkozások fejlesztését,
- a városon átmenő forgalom kivételét, - az út, járdaépítést, - utak burkolását, - a mezőgazdasági feldolgozó ipar fejlesztését,
- kerékpárutak kiépítését, - a lakókörülmények javítását, - zöldfelületek, parkok létesítését, az utcanyitásokat, - a közútfejlesztéseket,
- iparterületek növelését, - az egységesebb városképet, - a művelődési, szabadidő, sport, szórakozási lehetőségek bővítését, - a közintézmény hálózat fejlesztését,

kevésbé fontos fejlesztésnek:

- a kereskedelmi ellátás fejlesztését, - a csatornahálózat kiterjesztését, - a belváros parkolási lehetőségének javítását, - az ivóvíz minőségének javítását tartották.

Legkevésbé fontos fejlesztések körébe fejlesztést nem soroltak.

6. kérdéskör:

„Ön szerint hangulatát, jellegét, tekintve milyen településsé kellene a városnak válnia ahhoz, hogy Ön jobban érezze magát?”

Jellemzően az alábbi szempontok merültek fel:

- rendezettebb település, - városközpont megújítása, - több rendőr, nagyobb közbiztonság, - belvíz rendezés, - fejlettebb infrastruktúra, - több munkahely, - vonzó lakó és pihenő övezetek, - összetartó közösség, - több, a lakosságot összetartó program

7. – 8. kérdéskör:

„Mennyire tartja magát tájékozottnak a város közügyeit illetően? Mi az oka?”

- A válaszadók 35% a tartja magát tájékozottnak, 6 % a nagyon tájékozottnak.
- Részben tájékozottnak tartja magát 53 %, - nem tájékozott 6 %. – aminek az oka 47 %-ban a válaszok szerint a nem megfelelő tájékoztatás, 23,5 5-ban az érdeklődés hiánya.

9. kérdéskör:

„Mennyire elégedett a képviselő-testület tevékenységével?”

A válaszok jellemzően - elégedett **29,4 %**, - részben elégedett **47,0 %**

10. kérdéskör:

„Mit üzen a település vezetőinek?”

A válaszok között az alábbiak a leggyakoribbak:

- a város fejlesztése legyen az első, - érvényesüljön a városérdek, - a vezetők, képviselők vállalják döntéseiket, - kitartás, - szakemberekre támaszkodjanak, - biztosítsák a pályázatok nagyobb nyilvánosságát,

11. – 12. kérdéskör:

„A válaszadó foglalkozása – iskolai végzettsége”

A válaszadók az aktív korú és munkahellyel rendelkezők körébe tartoznak a szakmunkástól a magánvállalkozó kategóriáig terjedően, - ezen belül 41,1 %-ban a vezető értelmiségi, 17,6 %-ban a középvezető kategóriába tartoznak, - 23,5 % a magánvállalkozó, - 11,7 % az adminisztratív dolgozó és -17,6 % a szakmunkás.

A válaszadók 23,5 %-a szakközépiskolai, 11,7 %-a gimnáziumi, 58,8 %-a felsőfokú végzettséggel rendelkeznek

Az arányok a város ügyei iránti érdeklődést is tükrözik.

13. kérdéskör:

„Mióta él a településen?”

A válaszadók 70,5 %-a több, mint 20 éve, - 11,7 %-a több, mint 10 éve él a településen, csak 5,8 %-a nem él a városban. Az arányok azt tükrözik, hogy a válaszadók jól ismerik a települést és azonosulnak vele.

14. kérdéskör:

„Tervezi-e, hogy a közeljövőben változtat a lakáskörülményein?”

A válaszadók mintegy 60 %-a nem válaszolt a kérdésre, 35,2 %-a nem tervez változást lakáskörülményeiben, és csak 5,8 %-a tervez változtatást.

15. kérdéskör:

„Milyen módon szeretne változtatni lakáskörülményein?”

A válaszadók 88 %-a nem válaszolt a kérdésre, - 5,8 % házat vásárol és csak 5,8 % szándékozik elköltözni.

16 – 17. kérdéskör:

„Jelenleg a településen dolgozik? –

Mi az oka annak, hogy nem Hajdúsámson városban van a munkahelye?”

A válaszadók 94 %-a a településen dolgozik, 6 %-a nem, - mert nincs rá lehetősége. A merítés nem ad választ az ingázók számára.

18. kérdéskör:

„Ha a településen dolgozik, mennyire elégedett jelenlegi munkakörével?”

A válaszadók 41 %-a elégedett, 11,7 %-a nagyon elégedett jelenlegi munkakörével, - mintegy 30 % részben elégedett és csak 6 %-a elégedetlen.

Az eredmény azt tükrözi, hogy a merítés nem teljes körű, a válaszadók egy bizonyos konszolidált körhöz tartoznak. (Lásd még: 11-12 kérdéskört).

19. kérdés:

„Van-e lehetősége munkahelyet változtatni? „

A válaszok 41 %-a nemleges, 29,45 %-a lát lehetőséget munkahelyének megváltoztatására.

20. kérdés:

„A válaszadók neme „

A válaszadók 76,4 %-ban nők, 23,6 %-ban férfiak voltak.